

Vlaams
Parlement

vergadering **C223 – LEE30**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 4 juni 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de reorganisatie bij de bosgroepen naar aanleiding van het witboek Interne Staatshervorming - 1713 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de invoer van illegaal gekapte tropische houtsoorten - 1604 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de luchthavenakkoorden 2008 en 2010 - 1652 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de beheerregeling voor grote meeuwen aan de kust - 1509 (2012-2013)	14
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de bodemverontreiniging ten gevolge van de treinramp van Wetteren - 1706 (2012-2013)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de ontginning van oppervlaktegrondstoffen naar aanleiding van het RUP voor de afbakening van de gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen in de Vlaamse Leemstreek - 1717 (2012-2013)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het verdwijnen van blauwgraslanden - 1729 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het scheuren van historisch grasland in Limburg - 1740 (2012-2013)	26

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de reorganisatie bij de bosgroepen naar aanleiding van het witboek Interne Staatshervorming - 1713 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, naar aanleiding van het witboek Interne Staatshervorming worden de bosgroepen herschikt. De bedoeling is ze vanaf 2014 onder te brengen bij de provinciebesturen.

De overheveling van de bosgroepen naar de provincies gaat ook gepaard met het overhevelen van hun middelen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) naar het provinciale niveau, maar mogelijk, en dat is de vrees die bij de bosgroepen bestaat, ook met besparingen. Zo is er sprake van dat 70 procent van de middelen zal worden overgedragen naar de provincies en dat 30 procent van de huidige middelen bij het ANB zal blijven om projectsubsidies te kunnen financieren.

Opvallend is dat de bosgroepen en de provinciebesturen op dit moment niet worden betrokken bij het overleg over deze reorganisatie, in tegenstelling tot vroegere afspraken daarover. Dat is de reden voor de ongerustheid bij de bosgroepen en de provinciebesturen.

Bij de bosgroepen bestaat ook de vrees dat het ANB zich zal baseren op de begrotingscijfers 2011 en niet op de werkelijke kosten van de werking van de bosgroepen. Veel kosten van de bosgroepen zoals projectsubsidies en vormingssubsidies worden nu immers pas uitgekeerd, na kredietherschikkingen en begrotingscontroles. Dat maakt de werking van de bosgroepen op dit moment precair. Ik heb u daar al een vraag over gesteld tijdens de bespreking van de begrotingscontrole.

De bosgroepen werken voor kleine private eigenaars. Zij ontfermen zich vaak over kleine onrendabele beheerswerken. De provinciebesturen, bosgroepen en regionale landschappen verkeren nu in onzekerheid en verwachten snel duidelijkheid.

Minister, hoe verloopt momenteel het overleg tussen het ANB, de provincies, de bosgroepen en de regionale landschappen?

Waarom worden de bosgroepen en provincies zelf niet betrokken bij dit proces?

Wat is de stand van zaken en de verdere planning over deze hervorming met het oog op 2014?

Zal dit een Vlaamse subsidiepot worden met alle mogelijke politieke en andere krachtmetingen? Of komen er vijf provinciale subsidiepotten?

Wanneer werden in 2012 de projectsubsidies voor de bosgroepen betaald en wanneer zal dat gebeuren voor het jaar 2013?

Wordt er bespaard op de werkingsubsidies voor de bosgroepen en welke cijfers – begroting of rekening – worden gehanteerd om de financiële middelen van het ANB over te dragen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het overleg verloopt op diverse niveaus. Er is zowel politiek als ambtelijk overleg tussen de provinciale gedeputeerden voor leefmilieu met enerzijds mijn kabinet en anderzijds de directie van het Agentschap voor Natuur en Bos. Daarnaast zijn er in het afgelopen jaar ook tal van formele en informele contacten geweest tussen het ANB en afgevaardigden van de provincies, de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), de bosgroepen en de regionale landschappen.

Vorig jaar, op 17 september 2012, is er ook een breed overleg georganiseerd met alle betrokkenen waar de bosgroepen en de regionale landschappen de gelegenheid kregen om

hun visie te presenteren op de overdracht van de instrumenten van het Vlaamse naar het provinciale niveau. Aan dat overleg hebben 47 personen deelgenomen, waarvan 13 vertegenwoordigers van de bosgroepen en 15 vertegenwoordigers van de regionale landschappen. Onlangs was er opnieuw overleg met de gedeputeerden. Ik was ook zelf aanwezig op dat overleg. Ik vind het dan ook bizar dat u zegt dat er geen overleg zou zijn.

U vraagt waarom de bosgroepen niet bij het overleg betrokken worden, maar zij worden daar wel degelijk bij betrokken. Dat heb ik zelf vastgesteld. Er is trouwens recent, op 4 april 2013, een uitnodiging vertrokken. Daarin werden zij uitgenodigd door de Werkcommissie Open Ruimte van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) op een hoorzitting over de interne staatsvorming.

Wij hebben daar ook aan deelgenomen en we hebben een toelichting gegeven over de stand van zaken met betrekking tot de doorbraak bosgroepen en regionale landschappen. Bovendien hebben de bosgroepen in het voorbije jaar ook proactief hun visie kenbaar kunnen maken. Zij hebben in totaal een vijftal nota's overgemaakt. Er is ook telkens zo veel mogelijk rekening gehouden met hun standpunten.

Het financiële gedeelte is, wat de uitvoering van doorbraak 64 betreft, beslist en afgerond. Ik verwijs hiervoor naar de beslissing van de Vlaamse Regering op 19 april 2013 over de financiële verevening van de bevoegdheidswijzigingen tussen de Vlaamse overheid en de provincies. Wat het technische gedeelte van de overdracht betreft, heeft het ANB intern een nota voorbereid met de krachtlijnen voor de inhoudelijke en organisatorische uitvoering. Deze nota zal als kader worden gehanteerd voor het overleg met de provinciale gedeputeerden voor leefmilieu. Dat overleg is gepland voor juni 2013.

Een belangrijk aandachtspunt in het overleg vormt de aanpassing van de regelgeving, met name de wijziging van het Bosdecreet en het uitvoeringsbesluit in het kader van het Natuurdecreet, om een en ander in overeenstemming te brengen met het Provinciedecreet.

De projectsubsidies werden toegekend op 28 september 2012. Volgens de huidige regelgeving werd in december 2012 een voorschot van 50 procent betaald. Op basis van de rapportage door de bosgroepen zal in de loop van 2013 de tweede schijf worden betaald. Dat is niet uitzonderlijk. Dat is altijd al zo geweest. Om middelen toe te kennen voor projectsubsidies 2013 werd een kredietherschikking voorgesteld. Uiteraard moet ter zake een weg worden afgelegd, maar zodra die herschikking is goedgekeurd, zullen er ook projectsubsidies voor 2013 worden toegekend. In principe zal ook daarbij dit jaar een voorschot van 50 procent worden uitbetaald, en de volgende schijf in 2014.

U vroeg me of er wordt bespaard op de werkingsmiddelen voor de bosgroepen. Bij de begrotingsopmaak 2014, dus voor volgend jaar, wordt een totaalbedrag van 2.875.933 euro vanuit de ANB-begroting overgeheveld naar het Provinciefonds voor de overdracht van de bosgroepen en de regionale landschappen. Daartoe is overeenstemming bereikt op de vergadering van 27 maart 2013 tussen vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en de provincies. Die vergadering vond plaats op het kabinet van de minister bevoegd voor de bestuurszaken. Het bedrag stemt dus overeen met 70 procent van de middelen waarin initieel werd voorzien in de begroting 2011 van het ANB. Dat is trouwens ook de afspraak. Dat geldt voor alle bevoegdheidsdomeinen. Mochten de toekomstige werkingsmiddelen van de bosgroepen en regionale landschappen daartoe beperkt blijven, dan zou er inderdaad een probleem zijn.

De overblijvende middelen, dus die 30 procent, worden opgenomen in een projectenfonds van het ANB. De projecten in kwestie zullen worden toegekend via een algemene oproeping waarop de bosgroepen en regionale landschappen kunnen intekenen. Dat is ook zo met hen afgesproken op de overlegvergaderingen die we hebben gehad. Wat vorming betreft, zal het ANB met Inverde en de bosgroepen afspraken maken over hoe die vormingsactiviteiten en eventueel ook de financiering kunnen verlopen.

Dat is dus de stand van zaken. Het is dus absoluut niet zo dat er geen overleg zou zijn, dat men de bedragen niet zou kennen. Dit is eigenlijk al vrij ver gevorderd, en er zijn eigenlijk al beslissingen genomen, ook in overleg met de provincies, de bosgroepen, de regionale landschappen, het ANB en met ons.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, is die 70/30-verdeelsleutel ondertussen inderdaad verworven, is dat de nieuwe beleidslijn. Ik durf echter te betwijfelen dat er overleg is geweest. Nog deze voormiddag heb ik een e-mail gekregen van een gedeputeerde. De eerste zin ervan luidt: “Belangrijke opmerking én realiteit: ook de provincies werden niet betrokken.” Ik ben zelf lid van de raad van bestuur van een bosgroep. Ik heb twee gedeputeerden van twee provincies hierover aangesproken, en ze hebben me allebei hetzelfde gezegd: men heeft de bosgroepen en de gedeputeerden niet betrokken. Ik heb ook mensen gezien van de koepel van de bosgroepen. Zij hebben de raden van bestuur gevraagd aan te dringen op verder overleg. Volgens mijn informatie zou het jongste overleg in het laatste kwartaal van 2012 hebben plaatsgevonden. Dan begrijp ik wel dat die mensen zich na zeven à acht maanden toch afvragen hoe het komt dat ze niet worden gehoord. Ze voelen aan dat men doorgaat met de besluitvorming, maar toch zijn ze niet opgenomen in het traject. Als ik het goed begrijp, zou er deze maand een volgend overleg komen met de bosgroepen, de regionale landschappen en de provincies. Heb ik dat goed begrepen?

Minister Joke Schauvliege: Wat u zegt, klopt helemaal niet. Ik heb hier de verslagen, de feiten. Bijvoorbeeld op 27 maart is er overlegd met alle gedeputeerden bevoegd voor het leefmilieu. Op dat overleg is dat alles besproken. Ik begrijp niet goed waar de informatie vandaan komt dat dit niet zou zijn gebeurd. Wat de bosgroepen betreft: er wordt over die materie ook heel regelmatig overlegd met de koepel, die ons aanspreekpunt is. Ook is er ons agentschap. Het klopt natuurlijk wel dat we niet met alle bestuurders van de bosgroepen individueel gaan praten. Dat kan ook niet de bedoeling zijn, lijkt me. Er is de koepel, en dat is ons aanspreekpunt. Het klopt dat de volgende vergadering in juni is. Ik ken de exacte datum niet, maar in ieder geval is er een afspraak. Die uitnodiging is trouwens al verstuurd, denk ik. Ik zal navraag doen naar de exacte datum.

De heer Dirk Peeters: U zei ook dat het bedrag van 2,8 miljoen euro, zijnde die 70 procent, gebaseerd is op de cijfers van 2011. Dat betekent wel dat we te maken hebben met een besparing.

Minister Joke Schauvliege: Dat heeft absoluut niets te maken met een besparing. Dat is een algemene afspraak in het witboek Interne Staatshervorming. Dat zou u moeten weten. Dat geldt net zo goed voor mijn bevoegdheid Cultuur. Dat geldt voor Sport. Dat geldt voor alle bevoegdheden waarvoor die overheveling van middelen is afgesproken. Er is altijd gezegd dat men uitgaat van de middelen voor 2011. Eigenlijk is dat in het voordeel van de betrokken actoren. Die interne staatshervorming is in de loop van 2012 op de sporen gezet, en hier en daar ontstond de vrees dat een aantal diensten, bijvoorbeeld provinciaal, misschien de neiging zouden hebben gehad om wat meer of wat minder te besparen. Dat zou dus in de goede of de verkeerde richting kunnen werken. Men zou kunnen beslissen er snel nog wat middelen bij te doen, zodat er ook meer middelen zouden kunnen overgaan. In 2011 wist men nog niets van die interne staatshervorming, dus het gaat over zuivere budgetten, zoals die toen zijn toegekend.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de invoer van illegaal gekapte tropische houtsoorten - 1604 (2012-2013)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Schauvliege.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, geachte leden, minister, ik verwijs naar mijn actuele vraag van 12 december 2012 en uw antwoord daarop. Ik wees toen op de opeenvolgende internationale verdragen over de invoer van illegaal gekapte tropische houtsoorten, en op een bepaalde problematiek ter zake in de haven van Antwerpen. In uw antwoord verwees u naar de federale bevoegdheid ter zake, en ook naar een nieuwe Europese verordening vanaf 1 maart 2013, die veel strenger is en heel concreet toezicht toelaat. De heer Martens verwees in zijn betoog toen terecht ook naar het European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL), waarvan de Vlaamse overheid via het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie een volwaardig lid is. Daardoor zou de afdeling Milieu-inspectie ook een meer proactieve rol kunnen spelen met betrekking tot illegaal gekapte tropische houtsoorten.

Ik verwijs nu specifiek naar het artikel ‘Langs de Antwerpse kade: illegaal Hezbollah-hout uit Congo’ in de krant De Morgen van 4 mei laatstleden. Het bewuste artikel wijst naar de Antwerpse haven als een draaischijf voor illegaal gekapt tropisch hout uit Congo. Bovendien wordt een opmerkelijk verhaal geschetst met betrekking tot een van de grote export- en importbedrijven in die bewuste handel: de zaakvoerder zou door het Amerikaanse ministerie van Financiën zelfs op de zwarte lijst van financiers van de beweging Hezbollah geplaatst zijn en zou ook gekend zijn omwille van grootschalige illegale houtkap in het Congolese regenwoud.

Minister, in de praktijk komt er in ons land omtrent de invoer van illegaal gekapte tropische houtsoorten veel te weinig in huis van de diverse grote intenties in verdragen en mooie woorden op colloquia, meer zelfs, blijkbaar is de import via Antwerpen intens en zijn diegenen die in die branche aan de touwtjes trekken allesbehalve doetjes gezien hun voortschrijdende brutale exploitatie van vele hectaren tropisch regenwoud en hun band met een beweging als Hezbollah.

Minister, hoe evalueert u dit? In welke mate kan de Vlaamse overheid met de afdeling Milieu-inspectie toch een meer proactieve rol spelen, al dan niet in samenwerking met IMPEL? In welke mate kan de Vlaamse overheid via overleg met de federale instanties komen tot een meer optimale en gerichte screening van de importstromen van tropische houtsoorten?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, enkele weken geleden was er een gedachtewisseling met mevrouw Bisschop die een doctoraatstudie had gemaakt over zowel e-waste als de import van illegale houtsoorten. De conclusie over e-waste was dat er al stappen zijn gezet, maar dat we er lang nog niet zijn. Als je de doctoraatstudie leest, dan merk je dat de coördinatie daarrond als voorbeeld wordt gegeven voor hoe de problematiek van de illegale houtimport kan worden verbeterd.

Minister, mijn vraag loopt wat gelijk met die van de vraagsteller: is het niet mogelijk om in deze problematiek wat meer proactief een meer coördinerende rol te vervullen, zoals dat ook gebeurd is rond e-waste? De verschillende partijen werden samen aan tafel gebracht en daar is een samenwerkingsakkoord uit voortgevloeid. Kan niets gelijkaardigs worden opgezet rond

dat illegale hout? Blijkbaar zijn de bevoegdheden enorm versnipperd en iedereen kijkt wat naar elkaar. Op die manier gebeurt er op het terrein zeer weinig.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het klopt dat we enkele weken geleden een interessante gedachteswisseling gehad hebben en heel wat aspecten aan bod hebben kunnen laten komen die in dezen ook van belang kunnen zijn.

Mijnheer Reekmans, ik wil nog eens herhalen dat de tenuitvoerlegging van de Houtverordening van de Europese Unie de bevoegdheid is van de federale diensten die verantwoordelijk zijn voor productbeleid. Wil dat zeggen dat wij niets doen en achterover leunen? Neen, absoluut niet. Wij stellen onze expertise ter beschikking. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werkt vanuit zijn technische expertise samen met deze diensten op het vlak van het toepassen van deze Europese verordening voor wat betreft inlands gekapt hout. Toezien op de legaliteit van geïmporteerd hout behoort niet tot de bevoegdheden van het Agentschap voor Natuur en Bos en de afdeling Milieu-inspectie. Wij nemen wel initiatieven voor meer internationale samenwerking. Zo heeft Vlaanderen samen met Nederland voorgesteld om in Beneluxcontext samen te werken aan een gecoördineerde aanpak in het meerjarenwerkprogramma voor de Benelux. Mijnheer Sanctorum, u ziet dat wij daar al werk van maken. De federaal bevoegde diensten zijn daar nu mee bezig. Er wordt afgesproken en gecoördineerd. Vlaanderen heeft al expertise wat e-waste betreft. Die expertise gebruiken wij uiteraard ook hier.

Vlaanderen kan ook in de context van het bevorderen van een duurzaam aankoopbeleid sensibiliserend optreden. Wij doen dat door hout te promoten dat afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen en we kopen dat ook aan. Dat is trouwens opgenomen in het actieplan duurzame overheidsopdrachten dat de Vlaamse Regering in december 2012 heeft goedgekeurd.

We hebben vorige week gezien dat er bij de Milieu-inspectie absoluut de bereidheid is om samen te werken en te kijken hoe we dat kunnen doen. We kunnen natuurlijk niet in de plaats treden, maar u weet dat de zesde staatshervorming daar wellicht meer mogelijkheden zal geven om dat meer gecoördineerd aan te pakken.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor het antwoord. Op enkele woorden na is dat identiek hetzelfde antwoord als wat u gaf op de actuele vraag van 12 december 2012. Voor een stuk hebt u natuurlijk gelijk. Uiteraard is dit een federale bevoegdheid, maar voor een deel. U zegt ook dat wij vanuit Vlaanderen daar mee in kunnen anticiperen.

We moeten vaststellen dat in onze Antwerpse haven, die nog altijd in Vlaanderen ligt, er een bedrijf actief is, een van de grootste in- en exportbedrijven in tropische houtsoorten, waar men in Amerika zelfs weet van heeft en dat zelfs op de verboden lijst is gezet als financier van Hezbollah. Dat bedrijf kan vandaag vrij zijn gang gaan in Vlaanderen. Ik vind dat schrijnend. U kunt dan zeggen dat alleen federale diensten daartegen kunnen optreden, maar ik denk dat u vanuit Vlaanderen daar wel degelijk tegen kunt optreden, al is het via de Milieu-inspectie, zodat er ten minste federaal overleg is. Tegenwoordig is de zesde staatshervorming het magische woord, die zal alles wel oplossen. Alleen weten we nog altijd niet wanneer ze wordt uitgevoerd.

Minister, ik stel vast dat men er in Amerika in slaagt die bedrijven in kaart te brengen en dat we er in Vlaanderen zelfs nog geen weet van hebben dat zo'n bedrijf illegale import doet in ons land. Ik wil erop aandringen dat u overleg hebt met de federale diensten. Ik had toch gehoopt dat u dat in uw antwoord vandaag zou zeggen, een halfjaar later intussen, en dat u zou zeggen wat u verder gaat aanpakken.

Minister, zulke praktijken zoals hier gaande zijn, moeten we vanuit Vlaanderen aanpakken of u moet dat ten minste in overleg met uw federale collega's doen. Ik vind het spijtig dat u zich, net zoals in december 2012, verschuilt achter de stelling dat het enkel een federale bevoegdheid is. U kunt wel degelijk vanuit Vlaanderen een vuist maken tegen deze praktijken. Ik hoop dat u na deze vraag ten minste overleg met uw federale collega's opstart.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik juich toe dat er coördinatie is op Europees niveau en op het niveau van de Benelux. Mijn vraag was concreet om binnen België die coördinatie of dat overleg ten minste aan te poken en eventueel te organiseren, zoals dat met de problematiek van e-waste is gebeurd. Vandaag zie je dat het in de haven van Antwerpen in de praktijk gebeurt. Er is heel wat kennis bij de Milieu-inspectie en het ANB, de federale diensten zijn in principe bevoegd, maar er is weinig overleg of coördinatie. Mijn voorstel is dat we de mensen met die expertise aan tafel brengen. Hopelijk zal daarmee een stap voorwaarts worden gezet. Het zal niet heiligmakend zijn, zoals met e-waste, maar er zijn toch stappen vooruit gezet. Dus: neem dat als voorbeeld.

Minister Joke Schauvliege: Gelukkig geef ik hetzelfde antwoord als in de plenaire vergadering, zou ik zeggen, want het is een teken dat we consequent zijn. Ik heb inderdaad gezegd dat het een federale bevoegdheid is, maar ik heb ook heel uitdrukkelijk gezegd dat we voorstander zijn van samenwerking en dat we dat ook al doen. Het is niet dat we er nu mee gaan starten, we doen dat al, mijnheer Sanctorum. We hebben overleg met de douanediensden. De expertise die we hebben, stellen we ook ter beschikking.

Mijnheer Reekmans, u zit hier telkens te beweren dat er niets gebeurt. Ik weet dat niet. Ik denk dat de douanediensden wel optreden tegen dergelijke bedrijven, maar u zou dat aan de bevoegde diensten moeten vragen. Wij hebben in elk geval de expertise in huis via ons ANB. Wij stellen die ter beschikking en de douane doet daar vaak een beroep op, dus er gebeurt wel iets. Ze zijn actief in die sector om dat tegen te gaan. Ik weet dat ook onze Milieu-inspectie contacten heeft en altijd samenwerkt met de douanediensden, wanneer dit nodig en nuttig is.

Het is absoluut niet zo dat wij zeggen dat het federale bevoegdheid is en dat wij ons er voor de rest niets van aantrekken. Binnen de bevoegdheden die we hebben, doen wij absoluut wat we moeten en kunnen.

De heer Peter Reekmans: Minister, u zegt dat er samenwerking en overleg is, maar dan had ik verwacht dat u een halfjaar na de nieuwe zaken verslag had uitgebracht van wat dat overleg al had opgebracht. Daar antwoordt u niet op. Het enige waar u toe komt, is te zeggen dat u consequent bent, dat er wordt samengewerkt en overlegd. Maar, heel concreet: wat heeft dat overleg in een halfjaar tijd opgebracht? Dat is de reden dat ik deze vraag heb ingediend, om te weten te komen wat er in zes maanden is gebeurd op het vlak van samenwerking en overleg en wat er is bereikt.

Minister, dat bedrijf is nog steeds actief. Of het nu federale of Vlaamse bevoegdheid is, ik kan niet begrijpen dat het bedrijf nog altijd actief is in de Antwerpse haven. Qua Europees overleg zegt u ja, maar blijkbaar is uit het federale overleg op zes maanden tijd nog geen enkel resultaat gekomen. Men slaagt er zelfs niet in om in bijna anderhalve maand tijd zo'n bedrijf stil te leggen of er ten minste tegen op te treden. Ik betreur dat.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Reekmans, ik heb het daarnet niet gehad over Europees overleg, het gaat over de Benelux. Dit is een concreet voorbeeld van wat het overleg met de federale overheid heeft opgeleverd. U zegt dat ik u geen concreet resultaat geef, ik geef u wel een concreet resultaat. Een van de afspraken is dat er in Benelux-verband een gecoördineerde aanpak zal zijn, niet op groot Europees vlak, maar binnen de Benelux dus, met onze buurlanden. Dat is een heel belangrijke stap vooruit. Dat gebeurt juist samen met de douanediensden en ook op aangeven van onze expertise, die er is, en het overleg dat wij hebben ingezet.

De heer Peter Reekmans: Minister, ‘gecoördineerde aanpak’ klinkt mooi, maar als een bedrijf dat in Amerika op de verboden lijst staat, hier nog altijd actief is, begrijp ik niet wat die gecoördineerde aanpak op het terrein bereikt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de luchthavenakkoorden 2008 en 2010

- 1652 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, de burgemeesters van Grimbergen, Meise, Vilvoorde en Wemmel, vier gemeenten uit de Noordrand, vroegen in een recente open brief aan de bevoegde federale ministers en aan de Vlaamse minister-president dat de Federale Regering de luchthavenakkoorden uit 2008 en 2010 “eindelijk correct uitvoert”, meer specifiek dat de nachtelijke omleiding rond Brussel wordt afgeschaft. De betrokken burgemeesters wijzen erop dat de federale staatssecretaris voor Mobiliteit nog steeds de nachtelijke omleidingsroutes rond Brussel richting het bakken van Huldenberg, ten zuidoosten van Brussel, niet heeft afgeschaft en geven aan dat het luchthavenakkoord er nochtans in voorzag dat er rechtstreekse routes zouden komen naar alle bestemmingen en dat dergelijke omleidingsroutes dus zouden worden afgeschaft. Volgens de vier burgemeesters is er ook nog geen spoor van de door de Vlaamse Regering gevraagde spreiding van routes, integendeel zelfs, naar verluidt werden in een officiële publicatie routes naar het westen samengevoegd met die naar het noordwesten, in plaats van ze te spreiden.

Minister, de vier burgemeesters uit de Noordrand vragen aan de Vlaamse en de Federale Regering dat de maatregelen van de luchthavenakkoorden van 2008 en 2010 correct, tegelijk en gelijkwaardig voor Vlamingen en Brusselaars worden uitgevoerd. Klopt hun analyse? Hoe evalueert u de open brief?

Ik had graag meer toelichting over de spreiding van routes en meer specifiek over de routes naar het westen die samengevoegd zouden zijn met die naar het noordwesten in plaats van ze te spreiden.

De luchthavenakkoorden kennen vijf principes: de veiligheid van het vliegverkeer moet prioritair zijn; de capaciteit van de luchthaven dient te worden gevrijwaard; omleidingsroutes moeten worden afgeschaft; er mogen geen concentraties van vluchten zijn boven dichtbevolkt gebied; de vliegroutes moeten vereenvoudigd worden. Hoe evalueert u vandaag de implementatie en naleving van deze principes? Was hierover recent nog overleg met de Federale Regering? Sinds enkele maanden neemt het vliegtuigverkeer over de Noordrand blijkbaar opnieuw toe. Wilt u onder andere naar aanleiding daarvan en gelet op de problematiek met betrekking tot de vijf principes, initiatief nemen tot nieuw overleg?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Mijnheer Reekmans, vorige week hebben wij in de commissie Economie over de luchthaven gesproken. Ik wil benadrukken dat er in de vorige legislatuur al heel wat geluidsbeperkende maatregelen zijn genomen. De nachtvluchten werden beperkt tot 16.000 slots; de geluidsquota voor de vliegtuigen tijdens de nacht zijn beperkt; er is het opstijgverbod tijdens de weekends – en dan vergeet ik misschien nog enkele maatregelen. Als Vlaams-Brabanders houden wij allemaal in het oog dat de geluidshinder zoveel mogelijk

wordt beperkt. Maar wij mogen het belangrijke economische potentieel van de luchthaven van Zaventem zeker niet uit het oog verliezen. We moeten dat zeker verzekeren.

Ik heb vorige week in de commissie Economie ook al gezegd dat de luchthaven van Zaventem vroeger de tweede economische poort was en dat hij nu jammer genoeg is gedegradeerd naar de derde plaats. We moeten niet alleen de geluidshinder beperken, we moeten er ook voor zorgen dat de economische waarde van onze luchthaven behouden blijft. Het moet de ambitie zijn om opnieuw de tweede economische poort te worden.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Onze luchthaven moet economisch aantrekkelijk blijven. Maar we moeten de hinder die daarmee gepaard gaat zoveel mogelijk beperken. In het regeerakkoord staat dat er zo weinig mogelijk hinder moet zijn en dat die zo evenwichtig mogelijk moet worden gespreid. Er werd op federaal niveau een luchthavenakkoord afgesproken. De volledige uitvoering van dat akkoord zou nu eindelijk moeten gebeuren. Daar liep het tot nu toe mank. De windnormen zijn wel gewijzigd. Daardoor hebben gebieden die vroeger geen hinder hadden, nu wel hinder.

Minister, ik heb u al een paar keer aangesproken over de 07-rechtdoor, die over Leuven zou voeren. Nu blijkt dat 10 procent van de vluchten over Leuven opstijgt. Volgens de windnormen zou dat veel minder moeten zijn. Ik krijg tegenwoordig redelijk veel klachten van mensen die denken dat Leuven vaker overvlogen wordt dan volgens de normen het geval zou mogen zijn. Minister, hoe zit het met de uitvoering van die 07-rechtdoor? Is daar schot in de zaak? Ik wil benadrukken dat het belangrijk is om alle routes in één keer te wijzigen. De Vlaamse Regering moet daar de druk sterk opvoeren. Ook de economische aantrekkelijkheid van de luchthaven komt in het gedrang door de boetes die uit Brussel komen. We kunnen daar op dit moment weinig aan doen. Maar daardoor zijn vliegtuigmaatschappijen steeds minder geneigd om op Zaventem te vliegen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, collega's, ik vind het nog sympathiek dat de N-VA het regeerakkoord hoog in het vaandel voert. Mevrouw Eerlingen, dat wordt, denk ik, geapprecieerd door de collega's van uw meerderheid. *(Opmerkingen van mevrouw Tine Eerlingen)*

Mevrouw Eerlingen, mijn excuses, ik kon het niet laten.

Vandaag blijkt hoe belangrijk, ook in deze, het pleidooi voor overleg met de federale overheid is. Nu blijkt dat die luchthavenakkoorden niet worden nageleefd. Mevrouw De Vroe verwees al naar het debat in de commissie Economie over de rol van de luchthaven. Toen heb ik gevraagd naar de stand van zaken rond de Vliegwet, de spreiding en dergelijke. Minister-president Peeters verwees toen onder meer naar de discussie van vandaag. Maar het laatste dat we hierover vanuit de Vlaamse Regering hebben mogen horen of lezen, is dat er een informeel overleg heeft plaatsgevonden met de bevoegde federale staatssecretaris en dat dit nog niet mocht leiden tot vooruitgang in de door Vlaanderen gewenste richting – dat is redelijk cryptisch omschreven.

Ik zou graag weten wat de stand van zaken is. Hoever staat het nu met de uitvoering van de aanbevelingen van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, jullie weten dat wij altijd voorstander zijn geweest van een evenwichtige en billijke spreiding van de geluidshinder die gepaard gaat met de uitbating van de luchthaven.

In 2010 werd een akkoord bereikt over de nieuwe vliegroutes. In het kader daarvan hebben wij moeten laten weten of dat voor ons aanvaardbaar was of niet. Het akkoord over de nieuwe

vliegroues was voor Vlaanderen alleen aanvaardbaar mits een aantal bijsturingen. De Vlaamse Regering heeft daarover op 23 juli 2010 uitdrukkelijk een eensgezind standpunt ingenomen en dat overgemaakt aan de Federale Regering. De Vlaamse Regering heeft ingestemd met het ontwerp van Vliegwet onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er een aantal bijkomende aanpassingen worden aangebracht in de vliegroues boven de Noordrand. Deze bijkomende voorwaarde is essentieel en is erop gericht om tot een evenwicht te komen in de geluidsbelasting tussen de Vlaamse Noordrand en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

In het federale regeerakkoord wordt uitdrukkelijk verwezen naar dit akkoord dat onder de vorige Federale Regering werd bereikt. In zijn beleidsnota kondigt staatssecretaris van Mobiliteit Wathelet aan dat hij de akkoorden volledig zal uitvoeren. Op 17 juli 2012 heeft hij op een persconferentie de progressieve invoering van een deel van de nieuwe vliegroues aangekondigd.

Voor de acties die daarna vanuit de Vlaamse Regering werden ondernomen, verwijs ik naar het antwoord op de vraag van de heer Van Rompuy vorig jaar. Minister-president Peeters heeft de Federale Regering nog eens aangesproken. Er zijn verschillende contacten geweest met staatssecretaris Wathelet.

Hoewel de introductie en inwerkingstelling van nieuwe vliegroues noodzakelijkerwijze gefaseerd moeten verlopen, ziet de Vlaamse Regering de uitvoering van de federale akkoorden en de introductie van de nieuwe vliegroues, inclusief onze gevraagde bijsturingen, als een totaalpakket en zal de implementatie ervan op de voet worden gevolgd.

Tot dusver werden nog maar enkele wijzigingen in vluchtroutes door Belgocontrol gepubliceerd in de Aeronautical Information Publication (AIP). Dit gebeurde in twee opeenvolgende publicaties. Een eerste aanpassing betreft de afschaffing van de Chabertroute tijdens de weekends met vertrek van baan 25 links (25L) en 25 rechtdoor (25R). De overeenstemmende vluchten moeten de kanaalroute over Brussel volgen. Dat was in die zin aangekondigd. De wijziging werd officieel gepubliceerd op 20 september 2012. De afschaffing van de Chabertroute is tot dusver de enige aanpassing in de vertrekroues van baan 25R en heeft uitsluitend consequenties voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De routes naar westelijke en noordwestelijke bakens waarvoor in 2010 de bijsturing door de Vlaamse Regering werd gevraagd, zijn nog steeds ongewijzigd. Ook de in de open brief aangehaalde omleidingsroutes naar het baken van Huldenberg, met belangrijke consequenties voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest omdat de overeenstemmende vluchten met zware vliegtuigen afgeleid worden naar de kanaalroute boven Brussel, zijn nog niet afgeschaft.

Een tweede groep van aanpassingen betreft de publicatie op 13 december 2012 van nieuwe vertrekprocedures voor vertrekken van baan 20. Deze specifieke aanpassingen werden doorgevoerd in uitvoering van de beslissing van de federale ministerraad van 22 februari 2010. De eerste aanpassing betreft: “Het nachtelijk gebruik van de dagroues voor de opstijgingen vanaf baan 20 naar het zuidoosten en schrapping van de actuele nachtelijke routes PITES 3N en ROUSY 3N.” De tweede houdt in: “Herbepaling van de route naar CIV vertrekkende vanop baan 20 om overeen te komen met de bestaande route uit 2003.” Het derde punt is: “Gebruik van de nachtelijke routes (bocht op 700 voet) tijdens de dag voor vluchten vertrekkende vanop baan 20 naar het noorden wanneer baan 20 wordt gebruikt in ‘single runway operation’.”

Voor de Noordrand – ik heb een plannetje bij voor de geïnteresseerden – is de laatste wijziging van de routes van baan 20 naar de bakens van DENUT en HELEN van groot belang, hoewel deze vertekroues in het preferentieel baangebruiksschema, dat sinds 2009 van kracht is, minder frequent gevlogen worden. In haar beslissing van 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering geen bijsturing gevraagd van deze routes en bijgevolg ingestemd met de ligging en de procedurele omschrijving ervan op dat ogenblik. In de nieuwe routebeschrijving

van de route van baan 20 naar DENUT werd de DENUT-route naar het westen gedeeltelijk samengevoegd met de actuele HELEN-route naar het noordwesten. Wat in de open brief wordt aangehaald, is dus correct.

De principes van de luchthavenakkoorden liggen inderdaad aan de basis en vormden de leidraad bij het uitwerken van aanpassingen voor nieuwe vliegroutes, zoals voorgesteld door een federale werkgroep belast met het evalueren van de vliegroutes, en waartoe de federale ministerraad opdracht heeft gegeven. De voorstellen omvatten een totaalpakket van aanpassingen in de vliegroutes van de belangrijkste vertrekbanen: 25R, 25L, 20 en 07R. Tot dusver zijn nog niet alle voorgestelde aanpassingen doorgevoerd. De voorziene wijzigingen in de vertrekken van baan 25R, met een belangrijke impact op de verdeling van de geluidsbelasting over de Noordrand en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, moeten nog steeds worden ingevoerd. Het is dan ook voorbarig om nu al een evaluatie te maken van de implementatie en de naleving van de vijf genoemde principes die aan de basis liggen van de voorgestelde routewijzigingen, waarmee de Vlaamse Regering heeft ingestemd.

De eerste drie maanden van het jaar werden gekenmerkt door lange perioden van alternatief baangebruik met vertrekken van baan 07R, 07L en 02 en landingen op baan 02. Dit blijkt ook uit de resultaten van meetgegevens in de permanente meetstations van mijn administratie, beschikbaar tot en met de maand april 2013. De maandgemiddelde immissie neemt de eerste drie maanden van 2013 af in de meetstations gelegen in de Noordrand, terwijl de immissie significant toeneemt in de Oostrand in de meetstations die onder de invloed staan van omgekeerd baangebruik.

Vanaf april is er dan een stabilisatie en evolueren de waarden terug naar waarden die overeenkomen met het gemiddelde van 2012. Deze schommelingen zijn een gevolg van wijzigende meteorandvoorwaarden en zijn uitzonderlijk. Dit argument kan dus moeilijk aanvaard worden als vertrekbasis om te zeggen dat alle principes opnieuw in vraag moeten worden gesteld.

Wij volgen dit wel heel goed op. We hebben de gegevens tot nu. We zien dat ze de eerste drie maanden abnormaal zijn, maar daarna worden ze weer gewoon. We blijven dit natuurlijk opvolgen en als we zouden zien dat de trend zich doorzet, dan zal er uiteraard actie worden ondernomen.

Samengevat, de federale overheid is de luchthavenakkoorden aan het uitvoeren. Wij bekijken alles met argusogen. We blijven in overleg, formeel en informeel, met de Federale Regering om te bekijken of de principes die wij eraan hebben toegevoegd, ook worden uitgevoerd, maar die uitvoering gebeurt stapsgewijs. Voor de rest blijven we monitoren met onze meetapparatuur om te zien of er geen abnormale zaken gebeuren.

Ik heb hier ook een kaartje met de verschillende vliegroutes mee. Het is misschien goed om dit rond te delen, zodat iedereen weet waarover het gaat als we spreken over 25R, 07R en 20 en 02.

De voorzitter: We zullen het kaartje laten kopiëren en aan de vraagsteller en interveniënten bezorgen.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, één ding is me niet duidelijk in uw antwoord. Het alternatief baangebruik tijdens de eerste drie maanden was inderdaad abnormaal. Het is me nog altijd niet duidelijk hoe dat tot stand is gekomen en waarom. Ik vernam daar graag iets meer over, want het lijkt me een heel raar gegeven.

Het is inderdaad voorbarig om nu al besluiten te trekken. De federale werkgroep is er inderdaad mee bezig, maar ik denk dat de vier burgemeesters gelijk hebben en dat de luchthavenakkoorden, die al dateren van 2008 en van 2010, eindelijk eens gelijkwaardig en tegelijk voor Vlamingen en Brusselaars mogen worden uitgevoerd. Ook in dit dossier moet ik

vaststellen dat Vlaanderen dringend iets meer initiatief moet nemen om tot resultaat te komen. Uiteindelijk komt het erop neer dat Vlaanderen steeds de dupe is en dat Brussel zo veel mogelijk gevrijwaard wordt. Ik heb de indruk dat er een spel wordt gespeeld. Als akkoorden van 2008 en 2010 anno 2013 nog niet correct kunnen worden uitgevoerd, dan hebben die burgemeesters volgens mij een punt.

Minister, u zult me antwoorden dat er een federale werkgroep is en dat alles daar gebeurt. Ik ben mij daar terdege van bewust, maar ik hoop echt dat we eindelijk eens naar een oplossing zullen gaan. De oplossing is er eigenlijk al, want de akkoorden zijn er, maar ze moeten worden uitgevoerd.

Ik kreeg vooral graag iets meer informatie over de eerste drie maanden, want het is voor mij echt niet duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, u wilt het plannetje laten kopiëren, maar de mensen uit Vlaams-Brabant kennen het plannetje van de luchthaven zelf wel al. Het zou interessanter zijn om ons het plan van de spreiding te geven waaruit blijkt wat effectief gebeurd is tijdens die drie maanden. *(Opmerkingen van minister Joke Schauvliege)*

Oké, dan is het goed, want het lijkt me interessant om echt een zicht te hebben op de uitzonderlijke vliegbewegingen, zodat we mee kunnen opvolgen hoe alles op termijn evolueert.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Dit dossier is inderdaad moeilijk te volgen zonder plannetjes of zonder papier.

Minister, ik heb de indruk dat Brussel zijn slag al heeft thuisgehaald door de wet-Chabert te laten schrappen, want daar heeft het voordeel bij. Het is nu belangrijk dat er echt nogmaals op tafel wordt geklopt zodat ook hier in Vlaanderen een aantal routes worden gewijzigd.

Ook ik kreeg graag meer toelichting bij het gegeven dat de routes de eerste drie maanden van 2013 anders liepen en dat dat uitzonderlijk was. Ook in april zou er nog een andere spreiding geweest zijn. Ik heb hier een verslag van de Ombudsdienst. Bij een normale spreiding zou er ongeveer 3 procent opstijgen via Leuven terwijl het in april nog altijd om 10 procent ging, en dat is behoorlijk meer.

Hoe wordt dit eigenlijk opgevolgd? Er worden windnormen vastgelegd, maar regelmatig wordt daar om de ene of de andere reden van afgeweken. Er is altijd wel een verklaring voor, bijvoorbeeld dat de wind op hogere hoogte sterker was, maar die zaken vallen moeilijk te controleren. Op welke manier wordt dit opgevolgd en wordt er gevolg gegeven aan overtredingen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik heb twee vragen. De eerste gaat eerder over federale bevoegdheden, maar misschien kunt u er toch iets meer over vertellen. We hebben ook mogen vernemen dat er soms in tegengestelde richting aanpassingen gebeuren, waarbij de ‘aeronautical information publication’ van Belgocontrol zelfs routes naar het westen samenvoegde met routes naar het noordwesten. Dit werd dan ‘on hold’ gezet, onder meer door de federale ministers, maar waar komt het exact vandaan? Wie beslist om die aanpassingen door te voeren?

Het is me niet helemaal duidelijk wat onze stok achter de deur is. De luchthavenakkoorden zijn natuurlijk federaal en de Vlaamse Regering heeft een aantal zaken bijgesteld in overleg met onder meer de mensen in de Noordrand. Wat gebeurt daar exact mee? De uitvoering van het luchthavenakkoord laat op zich wachten. Het dateert al van 2008/2010. Zijn de

bijstellingen vanuit de Vlaamse Regering afdwingbaar of wordt daarmee gedaan wat men wil?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De eerste drie maanden van 2013 zijn heel uitzonderlijk geweest, vooral wegens meteorologische omstandigheden. Er werd al verwezen naar de wind waarmee rekening moet worden gehouden, dat is logisch. We zien ook aan onze meetapparatuur dat de toestand de laatste weken beter is, maar we blijven dit opvolgen. Het is niet zo dat een spelletje wordt gespeeld onder het mom van meteogegevens. U weet ook wel dat de weersomstandigheden sinds begin dit jaar uitzonderlijk zijn. Zo heeft de wind altijd op een andere manier dan normaal over onze contreien gewoed.

Het is niet voor niets dat wij die meetapparatuur hebben. We blijven dit goed monitoren. Als we zien dat er iets niet klopt, dan wordt er opgetreden.

Wat is nu de stok achter de deur? Dat is een terechte vraag. We hebben die Vliegwet onder voorwaarden goedgekeurd. Normaal gezien moet men daar rekening mee houden. Indien dat niet gebeurt, kunnen wij bijvoorbeeld in het meest extreme geval vaststellen dat er milieuovertredingen zijn. Er kan dan een proces-verbaal worden opgesteld, wat op termijn kan leiden tot het stilleggen van het vliegverkeer op Zaventem. Dat zijn natuurlijk wel extreme stappen.

Wij hebben dus wel degelijk een stok achter de deur, maar wij willen deze instrumenten niet zo maar gebruiken. Het is echter goed om weten dat wij die mogelijkheid hebben. We gaan er echter van uit dat die luchthavenakkoorden worden uitgevoerd. Als dat niet zo is, dan zullen wij op een bepaald moment effectief moeten optreden. Het is wel zo dat wij zien, horen en voelen dat die federale werkgroep verder werkt. Er wordt gedacht in functie van het aanpassen van die routes, ook op basis van de voorwaarden die wij hebben geformuleerd. Wij gaan er nog altijd van uit dat dit gebeurt, maar wij blijven dit wel opvolgen. Het is dus niet zo dat we ons met een kluitje in het riet laten sturen indien het niet zou gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de beheerregeling voor grote meeuwen aan de kust - 1509 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Minister, dat kustgemeenten problemen hebben met meeuwen en de overlast die zij veroorzaken, is niet nieuw. De eerste broedende meeuwen aan onze kust werden gesignaleerd in 1963. Intussen is hun populatie sterk toegenomen. Onder meer door het verdwijnen van hun natuurlijke broedgebieden zijn de meeuwen steeds meer tussen de mensen gaan wonen, met alle gevolgen van dien zoals klachten van inwoners en toeristen over agressie, het open pikken van vuilniszakken, last van uitwerpselen enzovoort.

Dit probleem kwam hier in het begin van deze legislatuur al uitgebreid aan bod. Het was toen de heer Sintobin die de kat de bel aanbod. Vervolgens is er onder coördinatie van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een overleggroep beheerregeling meeuwen opgericht die – zoals het zo'n overleggroep betaamt – een beheerregeling moest uitwerken. Daar waren heel wat stakeholders bij betrokken: alle kuststeden en -gemeenten, de havenbesturen van Zeebrugge en Oostende, ANB, een aantal natuurverenigingen, met andere woorden iedereen die er van ver of van dichtbij iets mee te maken kon hebben. De bedoeling was om tegen de zomer van 2010 een geïntegreerde aanpak voor te stellen voor een duurzame oplossing

waarin aan de ene kant de economische en toeristische belangen en aan de andere kant de ecologische belangen, dus de soortenbescherming, elkaar zouden vinden.

In juni 2011 bereikte de overleggroep zowat een consensus over de doelstellingen, de voorgestelde acties en de taakverdeling. Dat resulteerde in een maatregelenmatrix die in die beheerregeling werd opgenomen. U hebt daar ook al een aantal schriftelijke vragen over gekregen. Daarin werd telkens bevestigd dat die consensus was bereikt. Intussen, na bijna twee jaar, is het wat stil geworden rond die beheerregeling. Ik heb een weliswaar beperkte rondvraag gedaan bij een aantal milieudiensten van kustgemeenten. Daar bevestigden een aantal andere stakeholders dat het geheel nooit gefinaliseerd is en dat alles een beetje stilgevallen is, met alle gevolgen van dien. Zo gaan de kustgemeenten elk voor zich en naar eigen vermogen op zoek naar eigen oplossingen. De ene gemeente is daarin al wat creatiever of drastischer dan de andere. Het gaat dan over het prikken van eieren door de gemeentelijke brandweer. Dat is geen evidente oefening, want die brandweer kent in de regel meer van branden blussen dan van eieren prikken. Dat is dan ook niet altijd succesvol gebleken.

Een andere mogelijkheid was het plaatsen van kleurrijke molentjes of het gebruik van een telegeleide vos of kleine helikopters – men kan het zo gek niet bedenken. Sommige gemeenten aan de oostkust, om ze niet bij naam te roepen, kiezen voor de meest drastische oplossing, de stijl van hun burgervader in gedachten, en vragen een afwijking op het beschermde statuut van de meeuw om de vogels te kunnen afschieten. Meestal zijn dat individuele of gemeentelijke acties waarvan men sinds de opmaak van de beheerregeling weet dat ze weinig zoden aan de dijk zetten. Ik denk dat die de problematiek in veel gevallen enkel verleggen.

Deze wirwar aan initiatieven en de almaar stijgende druk op een belangrijke broedlocatie in de haven van Zeebrugge maken dat een geïntegreerde aanpak meer dan nodig is.

Minister, kunt u een stand van zaken geven? Wat is de onderliggende reden dat die beheerregeling die is opgemaakt, niet geïmplementeerd geraakt? Die tien kustgemeenten slagen er niet in die acties in hun lokaal beleid te vertalen. Ook de andere acties waarvoor anderen verantwoordelijk zouden kunnen zijn in die beheerregeling, blijven in een of andere kast stof vergaren.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Dat zeemeeuwen voorkomen aan de kust, is een logisch feit. Als ik me goed herinner, is het zo dat het aantal kleine mantelmeeuwen toeneemt maar dat het aantal zilvermeeuwen, ondanks allerlei draconische berichten over agressie, afneemt.

Ik wijs er ook even op dat die dieren beschermd zijn. Ik meen dat men zeker bij cultuurvolgers zoals de meeuwen veeleer moet kijken naar het probleem van het voedselaanbod, en dat men in die beheerregeling iets moet doen op het vlak van preventie. Dan denk ik aan ondergrondse vuilniszakken, aan ervoor zorgen dat er in de straten en op de dijk niet te veel zwerfvuil en voedsel is voor die dieren. Daar kan al veel mee worden voorkomen. Ik zie echt geen heil in die oostkustvariant, waarbij men een schietkraam gaat organiseren op de dijk.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, om te beginnen wil ik toch nog eens heel uitdrukkelijk bevestigen dat de meeuw een sterk beschermd diersoort is, ook Europees. We kunnen dus niet zomaar doen wat sommigen of sommige kustgemeenten vragen. De populatie heeft zich de jongste jaren op ongeveer 4500 exemplaren gestabiliseerd.

Over de beheerregeling voor de grote meeuwen, dus de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw, is er een akkoord tussen alle betrokken partijen over de doelstellingen. Er moet namelijk worden gemilderd, zodat overlast kan worden voorkomen. Ook over de acties ter zake is er een akkoord. Deze geïntegreerde aanpak is duidelijk omschreven en bestaat vooral

uit indirecte ingrepen op de populatiegrootte. Dan gaat het onder meer over de voedselbeschikbaarheid. Dat is inderdaad een groot probleem: daardoor ontstaat de grootste overlast. Er is het voederverbod, het schudden en prikken van eieren en het inrichten van alternatieve broedlocaties. De determinerende factor voor het structureel terugdringen van de populatie is en blijft het verminderen van het antropogeen voedselaanbod, dus het voedsel dat wij allen produceren en achterlaten op het strand, naast vuilnisbakken enzovoort.

Indien er rechtstreeks wordt ingegrepen in de populatie door lokaal individuen weg te nemen, zullen, bij een gelijk blijvend voedselaanbod, meeuwen uit naburige populaties of meeuwen als resultaat van een verhoogde aanwas die plaatsen onmiddellijk terug innemen. Het opheffen van de bescherming van de grote meeuwen heeft dus geen enkele zin en ligt ook niet binnen de Vlaamse bevoegdheden, gelet op de Europese bescherming van de soort via de Vogelrichtlijn.

De beheerregeling kan pas definitief worden goedgekeurd als er ook een consensus en een oplossing bestaat voor alternatieve broedlocaties in het geval van de uitbreiding van de haven van Zeebrugge. Ik wijs erop dat 96 procent van de populatie kleine mantelmeeuwen en 85 procent van de populatie zilvermeeuwen in Zeebrugge broedt. Een oplossing ligt gedeeltelijk in de haven zelf, waar 10 hectare reststroken en 10 hectare daken als broedlocatie worden geselecteerd. Het Agentschap voor Natuur en Bos is samen met de partners op zoek naar alternatieve locaties, maar gelet op de schaarse open ruimte in de kuststreek is dat niet evident.

Ondertussen zijn er diverse acties gaande die ingrijpen op het voedselaanbod, zoals een voederverbod en een specifieke regeling voor het leegmaken van vuilnisbakken en het plaatsen van vuilniszakken. Om plaatselijke overlast terug te dringen en te voorkomen kan de gemeente bij het ANB een afwijking aanvragen op de verbodsbepalingen van het Soortenbesluit voor de maatregelen die in consensus zijn afgesproken in de beheerregeling. Dan gaat het dus over het prikken en schudden van eieren, en over het verstoren van nesten op daken. Dat zijn dus mogelijkheden, maar dat moet uitdrukkelijk worden aangevraagd.

Deze diersoort is Europees dus sterk beschermd. We hebben eigenlijk een akkoord met alle partners, maar een knelpunt blijft nog het kunnen vinden van alternatieve broedlocaties. Dat maakt immers deel uit van een totaalpakket. Ter zake wordt gezocht naar een oplossing.

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ook in het voorstel van beheerregeling wordt inderdaad gewag gemaakt van een beperking van het voedselaanbod. Anderzijds wordt ook wel aangegeven dat men daarop niet zo heel sterk kan ingrijpen, omdat het sterk is verbonden met een onderwerp dat wel eens aan bod komt in de commissie Visserij, namelijk het teruggooiverbod en heel de discussie over de bijvangst en dergelijke. Het is niet echt evident om ter zake op Vlaams niveau grote maatregelen te nemen.

Het andere element is dat van de alternatieve broedlocatie. Als ik het zo allemaal een beetje kan volgen, is dat het knelpunt om die beheerregeling daadwerkelijk uitgerold te krijgen. Ik meen te weten dat er toch al een aantal alternatieve broedlocaties zijn onderzocht, waaronder de Sint-Laureinsduinen en Het Zwin. Telkens bleken de nadelen heel zwaar door te wegen, vooral wat de afstand betreft. Uiteindelijk is men binnen de stakeholdersgroep en ook binnen uw eigen administratie tot de conclusie gekomen dat de enige zinvolle oplossing om een alternatieve broedlocatie te bieden voor die inderdaad zeer belangrijke populatie in de haven van Zeebrugge, erin zou bestaan dat er voor de kust een kunstmatig eiland wordt aangelegd, op niet meer dan 5 kilometer van de huidige broedlocatie. Eigenlijk is dat de enige oplossing die maatschappelijk aanvaardbaar kan zijn. Natuurlijk heeft dat een hoge kostprijs. Minister, hoe staat u tegenover die mogelijkheid, waarbij er niet langer op het land wordt gezocht naar die alternatieve broedplaats?

Minister Joke Schauvliege: Die mogelijkheid van het eiland leeft al een tijdje, maar moet natuurlijk ook praktisch uitvoerbaar zijn, en we moeten er ook voor zorgen dat de haven zijn activiteiten kan voortzetten. Dat is een knelpunt dat daar leeft. Daarom bekijken we in eerste instantie de oplossing op het land, met die daken en dergelijke meer, maar als dat echt niet lukt, dan zullen we inderdaad naar alternatieven moeten kijken. Op dit moment willen we echter nog absoluut die landmogelijkheden verder bekijken.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Hoe meer die populatie in de haven van Zeebrugge onder druk komt te staan, des te meer uitwijkgedrag zal er worden vastgesteld naar het verstedelijkte kustgebied. Ik meen dus dat het probleem bij de wortel moet worden aangepakt, namelijk die broedlocatie. Ik meen te hebben begrepen dat ook de haven erg gelukkig zou zijn met een alternatieve broedlocatie vóór de kust, op zo'n kunstmatig eiland. Het lijkt me goed dat het overleg daarover wat wordt aangescherpt, zodat we nog binnen deze legislatuur een uitzicht op een oplossing zouden kunnen hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de bodemverontreiniging ten gevolge van de treinramp van Wetteren - 1706 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, uit bodemonderzoek op de plaats van de treinramp in Wetteren blijkt dat er vlak bij de ontspoorde wagons sterk verhoogde waarden acrylonitril aangetroffen werden in de bodem en het grondwater. In het actualiteitsdebat van 7 mei jongstleden hebt u gezegd dat het er nu op aankomt om de giftige stoffen in het water en de bodem op een veilige manier te verwijderen en te verwerken.

Op de plaats van het ongeval heeft de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) een aantal nieuwe stalen genomen. Die werden ondertussen geanalyseerd. Daaruit bleek dat de kern van de verontreiniging zich concentreert op de plaats van het ongeluk en de zuidelijke gracht over een lengte van ongeveer 150 meter.

Ondertussen heb ik in een persbericht van de OVAM zelf gelezen dat er drie saneringsmaatregelen werden goedgekeurd die de spoorinfrastructuurbeheerder Infrabel zelf voorstelde. Het gaat om drie maatregelen die de acute bodemrisico's zullen wegnemen. Op de plaats van het ongeluk zal over de volledige lengte van de zuidelijke gracht de verontreinigde bodem en het slib worden afgegraven en afgevoerd. Ten zuiden van de spoorwegbedding zal een drainagebuis worden geplaatst alsook ten noorden van de spoorwegbedding.

Minister, ik las ook dat ons buurland Nederland bezorgd is. De Nederlandse staatssecretaris voor Infrastructuur en Milieu Mansveld overlegde met België of er alarm moet worden geslagen over geloosd vervuild bluswater op de Westerschelde.

Minister, wat is gedetailleerd de aard en de omvang van de vervuiling? Wat zijn de kansen dat de vervuiling zich uitbreidt? Welke maatregelen zult u nemen zodat de vervuiling zich niet zal verspreiden? Op welke manier zult u dit verder laten monitoren?

Wat is gedetailleerd het resultaat van het onderzoek van de OVAM? Welk advies gaf de OVAM over de bodemaanpak inzake de behandeling en verwerking van de bodem? Welke afspraken over de bodemaanpak heeft de OVAM gemaakt met de NMBS-Holding en met de Bodemkundige Dienst van België? Is er overlegd met Nederland? Wat is daar gedetailleerd het resultaat van?

Ik las dat de drie saneringsmaatregelen dienen om de acute bodemrisico's weg te nemen. Ik had graag van u vernomen welke maatregelen u zult nemen om de langdurige bodemrisico's op te lossen. Heeft de OVAM daar ondertussen al een zicht op?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Vroe, de analyses zijn uitgevoerd door erkende bodemsaneringsdeskundigen in opdracht van Infrabel en de NMBS-Holding. Ze geven aan dat de aard van de vervuiling zich in hoofdzaak beperkt tot een verontreiniging met acrylonitril in het vaste deel van de aarde en het grondwater.

De kans op verspreiding is zo veel mogelijk beperkt doordat er onmiddellijk, zodra er werkzaamheden mogelijk waren ter hoogte van de wagons, veiligheidsmaatregelen zijn genomen voor de aanpak van de kernzone. De grachten en de bronzone waarin een grote vuilvracht was aangetroffen, werden reeds deels uitgegraven. Tevens is er een drain aangelegd ten noorden en ten zuiden van de spoorwegbedding waar het ongeval zich heeft voorgedaan. De eigenlijke bron van de verontreiniging wordt dus weggenomen.

Op basis van de beschikbare grondwatermodellen, de stijghoogtekaarten en de huidige kennis van de geologie verwacht de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) dat de grondwaterstroming ter hoogte van het ongeluk in noordoostelijke richting verloopt. Als de verontreiniging zich vanaf de site van het ongeluk via het grondwater zou verspreiden, zal dit dus gebeuren in de richting van de vallei van de Schelde. De grondwaterstroming is zeer traag in vergelijking met bijvoorbeeld de stroming van het oppervlaktewater. Verspreiding van de verontreiniging via het grondwater gebeurt met een horizontale snelheid van hooguit enkele tientallen meter per jaar, en bij uitzonderlijke lokale doorlatendheid of sterkere hydraulische gradiënten mogelijk tot 100 meter per jaar, telkens gerekend vanaf de plek waar de verontreinigende stof het grondwaterniveau heeft bereikt. In stalen uit waterwinningsputten ten noordoosten van het ongeluk zijn nergens significante concentraties acrylonitril gevonden. Daarmee wordt bevestigd dat de grondwaterverontreiniging momenteel een lokaal probleem is.

Het bodemonderzoek gebeurt in opdracht van Infrabel en de NMBS-Holding. Wij hebben dus niet de opdracht gegeven. Infrabel is eigenaar van de locomotief en de site waar het ongeval is gebeurd. De OVAM heeft vanaf het begin een adviserende rol gespeeld in dit dossier en is erbij betrokken vanaf de zaterdag waarop het incident zich heeft voorgedaan. De saneringsplicht ligt in eerste instantie bij de eigenaar van het terrein waar het incident zich heeft voorgedaan, dus Infrabel. Als belangrijkste voorlopige resultaten zien we dat vooral ter plaatse van het ongeluk en in de grachten waarin het bluswater is terechtgekomen, een verontreiniging aanwezig is, zowel in het vaste deel van de aarde als in het grondwater. Op sommige locaties waar verontreinigd bluswater is overgelopen uit de grachten, zien we ook op de oevers verontreiniging. Monsternemingen van de toplaag in de ruime perimeter tonen aan dat de toplaag zelf niet verontreinigd is met acrylonitril of cyanide.

In het kader van haar adviserende rol heeft de OVAM aangegeven dat bij de verdere verfijning van de onderzoeksresultaten, na de acute aanpak van de kernzone, een rioolinspectie aangewezen zou zijn om op die manier nog verder uitsluitsel te krijgen over het feit dat de verontreiniging zich niet verder verspreidt via het bluswater dat door het rioleringsstelsel is gevloeid. Gelet op haar bevoegdheid ter zake, is een rioolinspectie aan Aquafin gevraagd. Ook een bijkomende controle van omliggende grachten is aangewezen. In opdracht van Infrabel en NMBS-Holding zijn er nog onderzoeksdaten gesteld, waarvan de resultaten ons nog niet bekend zijn. Voor de behandeling van de uitgegraven bodem is geadviseerd dit naar een erkend verwerkingscentrum af te voeren. Over de aanpak van de bodemverontreiniging werd in overleg tussen de partijen beslist, na een eerste globaal overzicht van de belangrijkste zones, over te gaan tot het nemen van veiligheidsmaatregelen, met name ontgraving van grachten en bronzone en aanleg van drains om verontreinigd grondwater te onttrekken. Dat is ondertussen allemaal gebeurd.

Vanuit haar adviserende rol heeft de OVAM ondersteuning geboden aan Infrabel en de NMBS-Holding, om alles zo efficiënt en vlot mogelijk te laten verlopen en ook om alles in kaart te brengen. In het kader van de acute maatregelen heeft de OVAM ten aanzien van Infrabel een besluit veiligheidsmaatregelen opgesteld, om de maatregelen die het acute risico moeten wegnemen binnen een wetgevend kader te kunnen laten plaatsvinden. Deze maatregelen zijn uitgeschreven in overleg met de erkende bodemdeskundige van de NMBS-Holding.

Er zijn nog onderzoeksresultaten met betrekking tot de bodemverontreiniging die moeten worden verfijnd. Op dit ogenblik is het nog te vroeg om een uitspraak te kunnen doen over de volledige sanering. De saneringsplicht rust op Infrabel. Het is belangrijk om dat te herhalen. Infrabel is namelijk de eigenaar. De onderzoeken worden uitgevoerd door de Bodemkundige Dienst van België en Ecorem nv, als bodemsaneringsdeskundigen, die de opdracht hebben gekregen van Infrabel en de NMBS-holding. DEC zal optreden als aannemer van de werken. De OVAM zal dit verder opvolgen.

De OVAM heeft dus veiligheidsmaatregelen opgelegd om de kern aan te pakken en verspreiding tegen te gaan. Het afvalwater dat via de riolering toekomt op de afvalwaterzuiveringsinstallatie van Wetteren, wordt sinds 9 mei weggepompt en verwerkt in de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Na twee dagen waren de concentraties acrylonitril in het effluent kleiner dan 1 part per million, heel laag dus. Dagelijks laat Aquafin een 24 uurstaal influent en effluent nog extra analyseren.

Conform de afspraken binnen de Internationale Scheldecommissie is Nederland uiteraard op de hoogte gebracht van de resultaten met betrekking tot de waterkwaliteit op de Zeeschelde via het Waarschuwings- en Alarmsysteem van de Schelde (WASS), dat we kennen. Dagelijks werden de beschikbare analyseresultaten gerapporteerd onder andere via de Vlaamse Milieumaatschappij.

Dat is de stand van zaken, mevrouw De Vroe. Het wordt absoluut goed verder opgevolgd.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Dank u wel, minister, voor uw uitgebreid antwoord. U hebt aanbevolen dat er nog een rioolinspectie gebeurt, alsook bijkomende controles op de grachten. Hebt u daar een timing op geplakt, tegen wanneer verwacht u een antwoord? U zegt dat het nog te vroeg is om saneringsuitspraken te doen over het volledige resultaat. Hebt u een idee wanneer u via Infrabel de volledige resultaten krijgt?

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik begrijp dat het heel wat tijd zal vergen vooraleer er complete duidelijkheid zal zijn. Ik begrijp dat er nu heel wat onderzoek gebeurt, van water, bodemstalen enzovoort. Wanneer zal er volledige duidelijkheid bestaan over de milieuschade? In navolging van de ramp in Wetteren hebt u gesteld dat het Milieuschadedecreet van toepassing zal zijn, maar dat het nog een tijdje zou duren vooraleer er duidelijkheid bestaat. Kunt u iets meer vertellen over de timing, minister?

Blijkbaar gaat het de goede richting uit. Dat is natuurlijk zeer positief. Ik hoor dat de acrylonitril in het water tot 1 part per million wordt herleid. Dat zijn lage concentraties. Ik veronderstel dat er een risicoanalyse is gemaakt voor de mensen in die omgeving. Is het risico zo goed als nihil dat er nog mensen in Wetteren en omstreken in aanraking kunnen komen met dat goedje? Kunnen we daar nu van op aan, of is er nog onduidelijkheid?

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, de bodemverontreiniging door de giframp werd in eerste instantie toch omschreven als zeer ernstig. Uit uw antwoord leid ik af dat het uiteindelijk allemaal nogal meevalt, in die zin dat het beperkt blijft tot de zeer directe omgeving. U hebt het wel over nazicht van riolering en dergelijke.

Ik heb nog vragen over de oevers. U verwijst ernaar dat die ook zijn vervuild. Minister-president Peeters heeft in een antwoord op een vraag van mevrouw Rombouts gesteld dat er nog geen duidelijkheid was, dat er nog geen cijfers bekend waren over die problematiek. Ik

stel me daar vragen bij, ook qua timing. Het is belangrijk voor de landbouwer, zodat die weet waar hij aan toe is. Hebt u die gegevens vandaag? De vraag dateert al van twee weken geleden.

Ik krijg ook vragen uit de regio wat het betekent, of de gewassen kunnen worden gebruikt, wie communiceert. Er zijn veel diensten bij betrokken, de ministers van Landbouw en Volksgezondheid. Blijft u de coördinator, minister? Wanneer verwacht u een eindrapport, dat heel de ramp kan schetsen en duidelijkheid verschaft aan de bewoners, die nog altijd met veel vragen zitten?

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik kan geen timing kleven op het beschikbaar zijn van alle resultaten. Er moeten nog een aantal resultaten worden samengelegd. Alle veiligheidsmaatregelen die op dit moment moeten worden genomen om het risico in te perken, zijn ook genomen. Het is niet zo dat men het laat aanslepen of dat men wacht op de resultaten om iets te doen.

De acute risico's zijn ingeperkt. Dat is onder controle. Het gaat erom goed te weten hoe Infrabel de bodemsanering moet aanpakken. Daarvoor is het nog wachten op de resultaten. We zijn ook geen opdrachtgever van die resultaten. Ik kan daar dus geen timing op kleven. Ik kan dat hier niet meedelen.

Alle risicoanalyses hebben betrekking op de volksgezondheid. Dat wordt getrokken vanuit Welzijn en Volksgezondheid. Vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de OVAM worden wij betrokken bij alles wat met het milieu te maken heeft.

Wij volgen ook alle juridische stappen goed op. Wij zetten alle nodige stappen, ook wat betreft milieuschade, maar niet alleen dat. Het is niet altijd evident om het Milieuschadedecreet toe te passen. Je moet echt wel kunnen aantonen wat op lange termijn de impact is van het incident dat zich heeft voorgedaan. We hebben al verschillende stappen gezet, niet alleen om de milieuschade te kunnen verhalen, maar ook in het strafdossier, waarin wij ons burgerlijke partij hebben gesteld, om ook via die weg alle milieuschade te kunnen recupereren. Er zijn al stappen gezet om onze rechten zo veel mogelijk te vrijwaren.

We hebben nog niet alle resultaten van de globale risicoanalyse. Het is moeilijk om daar nu een antwoord op te geven. De OVAM heeft veiligheidsmaatregelen opgelegd. Die werden allemaal uitgevoerd. Ze staan onder controle en er wordt bekeken of er voldoende toezicht op wordt uitgeoefend. Dat is allemaal nageleefd. Alle nodige maatregelen werden genomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de ontginning van oppervlaktegrondstoffen naar aanleiding van het RUP voor de afbakening van de gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen in de Vlaamse Leemstreek - 1717 (2012-2013)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Schauvliege.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Op 4 april 2003 keurde het Vlaams Parlement het Oppervlaktedelfstoffendecreet goed. Een van de doelstellingen van dit decreet stelt duidelijk dat men de ontginning van primaire grondstoffen wil terugdringen door "het aanmoedigen van het gebruik van volwaardige alternatieven voor primaire oppervlaktedelfstoffen en het

maximaal hergebruik van afvalstoffen, zodat de behoefte aan primaire delfstoffen ingeperkt wordt”.

In het ruimtelijke uitvoeringsplan (RUP) voor de afbakening van de gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen Vlaamse Leemstreek lijkt men met dit uitgangspunt weinig rekening te hebben gehouden. Net zoals bij het eerdere bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan (BOD) Vlaamse Leemstreek lijkt men vooral uit te gaan van een maximale behoefteberekening van de industrie zelf. Men faciliteert verdere ontginning, zelfs voor het gebruik als toegevoegd product bij het bakken van kleistenen, om emissienormen te halen. Dat maakt van dit decreet en de uitvoeringsplannen eigenlijk een zo praktisch mogelijke regeling om aan de behoefte van een bepaalde industrietak te voldoen, zonder vanuit de overheid de zoektocht naar alternatieven effectief en snel in de hand te werken.

Op 24 april 2013 bracht de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) zijn advies uit over het voorliggende RUP. Dit advies is zeer kritisch. De raad heeft een aantal ernstige bezwaren. Zo stelt het advies: “Het BOD stelt dat het rekening houdt met een maximaal gebruik van alternatieve materialen en opportuniteiten uit infrastructuurwerken en bouwprojecten. Het BOD vermeldt dat in functie daarvan het in ontwikkeling zijnde monitoringinstrument vanaf 1 januari 2011 effectief wordt ingezet als een instrument om de verhouding tussen de reële vraag en het totale aanbod (alternatieven, opportuniteiten en primaire delfstoffen) permanent bij te houden.”

Is dit monitoringinstrument operatief? Wordt de verhouding tussen reële vraag en totale aanbod accuraat bijgehouden en worden recyclageproducten daardoor optimaal ingezet? Wat zijn de resultaten nu, vier jaar later? Minister, dat is een eerste belangrijke vraag die ik u wil stellen.

Ten tweede stelt de raad: “De milderende maatregelen van het plan-MER (lees BOD) moeten volwaardig worden doorvertaald naar het RUP. De raad benadrukt dat deze doorvertaling zeer onvolledig is doorgevoerd. Bij de bespreking van de verschillende deelgebieden gaat de raad hier verder op in. In het algemeen vraagt de raad ook meer aandacht voor het behoud van de bestaande voetwegen of trage wegen in de betreffende deelgebieden.” Dit is dus een onvoldoende doorvertaling van de milderende maatregelen naar het RUP. Minister, hoe zult u dit rechtzetten?

De raad heeft ook vragen bij de ruimtebalans: “De ruimtebalans die opgenomen is in de toelichtingsnota is zeer onvolledig en geeft geen duidelijk beeld over de effectieve bestemmingswijzigingen. Op basis van de verspreide gegevens in de toelichtingsnota heeft de raad berekend dat met voorliggend RUP 47,04 hectare reserve-ontginningsgebied wordt omgezet naar effectief ontginningsgebied, 53,49 hectare agrarisch gebied wordt omgezet naar ontginningsgebied en dat voor 36,20 hectare ontgonnen ontginningsgebied de nabestemming wordt gerealiseerd en een herbesteding gebeurt naar landbouw of natuur. De raad stelt vast dat in voorliggend RUP een globale visie over de nabestemming van de ontginningsgebieden ontbreekt. De raad vindt het ontbreken van dit afwegingskader een belangrijke tekortkoming.”

Ten slotte vindt de SARO dat er onvoldoende flankerende maatregelen zijn voor de landbouw: “De raad vraagt tevens de uitwerking van een flankerend beleid voor landbouw waarvan de begeleidende maatregelen goed afgestemd zijn op de noden van het gebied. Voor een aantal gebieden blijft de landbouwimpact zeer groot. Indien als nabestemming landbouw wordt bepaald is een kwalitatieve realisatie van een goede functionele nabestemming belangrijk om deze impact op lange termijn te milderen.”

De SARO adviseert ook uitdrukkelijk en als voorwaarde tot gunstig advies het schrappen van de nieuwe ontginningsgebieden in deelplan 2 (zone Volkegem) en in deelplan 3 (zone Denderwindeke) uit voorliggend RUP wegens de te grote milieu-impact. Voor Mater-Volkegem wordt zowel voor de erfgoedwaarde, de landschappelijke structuur als voor

landbouw-ruimtelijke structuur in het plan-MER de meest negatieve score gegeven. Voor de SARO is het duidelijk dat men dan toch niet zomaar tot de bestemmingswijziging voor ontginning kan doorgaan.

Bovendien stelt niet enkel de SARO zich kritisch op. De problematiek zorgde in heel wat gemeenten en regio's voor grote beroering en maatschappelijk protest. Landbouwers en natuurverenigingen verenigden zich op vele plaatsen vanwege de grote ruimtelijke impact op zowel natuur als op de landbouwwaarde van de gebieden.

Uiteraard vinden we het behoud van lokale industrie en jobs extreem belangrijk. Daarom vragen we dat er een databank wordt uitgebouwd waarin gegevens over grond die vrijkomt door werken wordt bijgehouden. Gronden worden gecontroleerd op geschiktheid, automatisch voorbehouden voor lokale steenbakkerijen, en daar ook zo optimaal mogelijk voor ingezet. We streven actief de meest hoogwaardige toepassing voor alle vrijgekomen gronden na. We hebben daar zelf een voorstel van decreet voor ingediend omdat de overheid te weinig vooruitgang boekt.

Minister, hebt u door het monitoringsinstrument dat in 2011 in werking zou treden, voldoende zicht op behoefte en alternatief aanbod voor gebruik van primaire grondstoffen? Worden mogelijke recyclageproducten geregistreerd en optimaal ingezet?

Wordt ondertussen voldoende ingezet op “het aanmoedigen van het gebruik van volwaardige alternatieven voor primaire oppervlakedelfstoffen en het maximaal hergebruik van afvalstoffen, zodat de behoefte aan primaire delfstoffen ingeperkt wordt”? Dat is een van de basisdoelstellingen van het Oppervlakedelfstoffendecreet. Zo ja, hoe?

Op welke manier wordt het onderzoek naar alternatieven voor leem om de zwavelemissie van kleibakkers naar beneden te krijgen, door de overheid gestimuleerd?

Hoe evalueert u het advies van de SARO? Zult u rekening houden met de adviezen? Zult u meer specifiek rekening houden met: het omzetten van de milderende maatregelen naar het RUP, het uitwerken van een concrete ruimtebalans en een globale visie van de nabestemmingen? Zult u flankerende maatregelen treffen wat betreft de landbouw: het schrappen van de deelgebieden Mater-Volgegem en Denderwindeke?

Bent u bereid om samen met minister Muylers nieuwe initiatieven te nemen om bij werken waarbij veel gronden worden uitgegraven, een toets te laten uitvoeren waarbij nagegaan wordt of deze gronden geschikt zijn voor gebruik als bouwstof, zodat op die manier de behoefte aan primaire ontginning van leem kan worden verminderd? Kunnen in dezen niet één of meer proefprojecten worden opgezet?

Wat is de langetermijnvisie van de Vlaamse Regering met betrekking tot de Vlaamse oppervlakedelfstoffen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik ben bezorgd om de duurzame omgang met de oppervlakedelfstoffen. Ik verwijs naar de monitoring. Als er een keuze wordt gemaakt voor een bepaald gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) of een bepaald gebied, is er natuurlijk zekerheid van grondstofvoorraad voor de sector. Worden er dan blijvende stimulansen ingebouwd om maximaal alternatieven te gebruiken? Als het financieel interessant is, zal de sector dat benutten. Is er ruimte voor permanente stimulansen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Meuleman, ik geef u een gecoördineerd antwoord van minister Muylers en mezelf. Het Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlakedelfstoffenbeleid (MDO) werd eind 2009 in uitvoering van het actieplan van het Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan gestart. Het MDO is een samenwerkingsverband tussen het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), de OVAM en VITO, en wordt

gecoördineerd door de afdeling, bevoegd voor de natuurlijke rijkdommen binnen LNE (ALBON).

Na een jaar van voorbereiding werd er in 2011 een eerste jaarverslag gepubliceerd met gegevens over het jaar 2010. Het MDO brengt in kaart hoe groot de totale behoefte aan minerale grondstoffen in Vlaanderen is, en in welke mate die wordt ingevuld door Vlaamse primaire oppervlakedelfstoffen, alternatieve grondstoffen en ingevoerde delfstoffen. Uit dit eerste rapport van het MDO blijkt reeds zeer duidelijk dat de verhoudingen tussen deze drie bronnen sterk kunnen verschillen van delfstofsoort tot delfstofsoort. Zo zijn de mogelijkheden om alternatieven in te zetten niet voor elke delfstof dezelfde, onder meer vanwege de gevraagde kwaliteit voor een primaire grondstof.

Behalve voor vulzanden waar het aandeel alternatieve grondstoffen in de totale behoefte 88 procent bedraagt, bedraagt voor alle andere delfstofsoorten het aandeel primaire delfstoffen meer dan 50 procent van de totale behoefte. Voor 2010 was de situatie als volgt: de behoefte aan bouwzand werd voor 34 procent ingevuld door alternatieven, de behoefte aan klei voor 15 procent, de behoefte aan grind voor 41 procent en de behoefte aan leem voor 19 procent.

Meer specifiek voor leem is dit 19 procent van het totale verbruik van 844.000 ton in 2010 voor 12 procent afkomstig van uitgegraven bodem en 7 procent van papiervezel. Papiervezel is wel alleen een alternatief voor leem in het kader van brongerichte maatregelen voor de emissieproblematiek van de keramische sector, namelijk als kalkrijke toevoeging aan de hoofdgrondstof klei.

Het MDO biedt dus voldoende zicht op de behoefte en het alternatieve aanbod voor gebruik van primaire grondstoffen. Mogelijke alternatieven worden in het MDO geregistreerd.

Hieruit blijkt dat leem een hoogwaardig product is dat niet zomaar te vervangen is door een alternatief. Het enige volwaardige alternatief als grondstof voor een baksteen is leem die vrijkomt in het kader van graafwerken buiten ontginningsgebieden, wat juridisch 'uitgegraven bodem' wordt genoemd. Deze bron biedt geen zekerheid voor een vast jaarlijks volume omdat ze afhankelijk is van graafwerken op geologisch gunstige locaties. Vrijgekomen hoeveelheden uitgegraven bodem kunnen dus van jaar tot jaar sterk verschillen.

De doelstelling van het Oppervlakedelfstoffendecreet dateert van 2003. Het principe werd meer recent bevestigd in het Materialendecreet. Dit decreet bepaalt de materialenhiërarchie die als prioriteitsvolgorde moet worden gehanteerd om, rekening houdende met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus, het beste resultaat voor milieu en gezondheid na te streven. De uitvoering van het Materialendecreet zal zonder twijfel ook bijdragen aan een grotere inzet van volwaardige alternatieven voor delfstoffen. Meer specifiek voor leem is de uitgegraven bodem het belangrijkste alternatief. In de praktijk vindt bouwtechnisch geschikte leem uit uitgegraven bodem gemakkelijk de weg naar de baksteennijverheid wegens de economische waarde van deze grondstof.

Ik wil de inzet van leem uit uitgegraven bodem nog verhogen. Het is essentieel om te beschikken over een goed geologisch model over het voorkomen van leem, zodat locaties van geplande toekomstige graafwerken vooraf kunnen worden getoetst aan de aanwezigheid van bruikbaar leem. Als dat vóór de graafwerken geweten is, kan ook selectief worden afgegraven. De opmaak van een specifiek thematisch geologisch model voor leem heeft daarom prioriteit gekregen in de planning van de werkzaamheden van het Vlaams Kenniscentrum Ondergrond (VLAKO). Het betreft een referentietask bij VITO.

Bij de opmaak van het model wordt ook de keramische sector betrokken, aangezien die de specifieke kennis heeft aangaande de kwaliteitsvereisten. Het is de bedoeling dat het model in 2014 ter beschikking komt en een goede basis zal vormen voor ruimtelijke planners, studie bureaus, aannemers, ontginners enzovoort. Deze kennis zal ook toelaten om, waar relevant, het leem selectief af te graven en er rekening mee te houden bij geplande graafwerken. Parallel met de opmaak van het geologisch model wordt een overleg gestart

tussen ALBON, de OVAM en de bodembeheerorganisaties met het oog op een aanpassing van de databank 'uitgegraven bodem', waarbij naast de milieuhygiënische kwaliteit, ook de bouwtechnische kwaliteit in rekening wordt gebracht. Het is voorlopig echter nog een utopie om de totale behoefte aan leem via alternatieven in te vullen.

U vroeg ook op welke manier het onderzoek naar alternatieven voor leem om de zwavelemissie naar beneden te halen, wordt gestimuleerd. Tot op heden worden er, behoudens het kwantificeren van de inzet van papiervezel, geen specifieke acties ondernomen inzake onderzoek naar andere alternatieven in de keramische sector. Er wordt wel in het actieplan voor de komende vijf jaar, wat betreft het tweede Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan, in acties voorzien om de inzet van alternatieve grondstoffen ter vervanging van primaire oppervlakedelfstoffen te verhogen.

Het advies van de SARO werd gegeven op het GRUP. Het is dus een bevoegdheid van minister Muylers, maar zoals ik al heb gezegd, heb ik zijn antwoord hier bij mij. Het advies van de SARO werd meegenomen samen met de adviezen van de verschillende adviesinstanties en betrokken besturen naar aanleiding van de plenaire vergadering. Op basis van al deze adviezen wordt het planningsproces voortgezet. Minister Muylers zal het ook verder meenemen. Bij de verdere planvorming zal worden nagegaan in hoeverre de milderende maatregelen uit het Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan verankerd kunnen en moeten worden in het RUP op basis van het advies van de SARO of de plenaire vergadering.

Wat de ruimtebalans betreft, zijn in de toelichting bij elk deelplan de correcte gegevens vermeld. Voor wat betreft de algemene visie over de nabestemming van de ontginningsgebieden kan ook worden verwezen naar de toelichtingsnota en de verantwoording per deelplan, waarin duidelijk rekening is gehouden met het kader en de elementen uit de visie van de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS). Een van de doelstellingen van het RUP, in uitvoering van het BOD voor de Vlaamse Leemstreek, is het aanduiden van bepaalde gebieden en die te vrijwaren voor ontginning in de toekomst.

In uitvoering van artikel 31 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de regels tot uitvoering van het Oppervlakedelfstoffendecreet werd een Beoordelingscommissie Landbouwnabestemming opgericht en die wordt ingeschakeld als overlegplatform voor het sluiten van onderlinge akkoorden tussen landbouwers en ontginners. Ook de VLM kan een rol spelen voor het uitwerken van bijvoorbeeld flankerend beleid.

Het al dan niet opnemen van de deelplannen voor de ontginningsgebieden van Volkegem en Denderwindeke zal deel uitmaken van het verdere planproces, rekening houdend met alle adviezen die werden ingewonnen. Op basis van een grondige evaluatie van alle adviezen zal minister Muylers een voorstel formuleren ten aanzien van de Vlaamse Regering.

De werkwijze zit vervat in het delfstoffenbeleid en het duurzaam materialenbeleid. Om dit nog concreter te maken zal ook de sectorwetgeving aangepast worden. De werkgroep voor de evaluatie van het delfstoffenbeleid, waaraan ook het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening deelneemt, werkt hieraan. Een verdere afstemming tussen het ontginningsbeleid en het ruimtelijk beleid in functie van het creëren van win-winsituaties, is daarbij een van de elementen. Deze projecten worden trouwens reeds voorbereid.

De langetermijnvisie met betrekking tot de Vlaamse oppervlakedelfstoffen ligt vast in het Oppervlakedelfstoffendecreet, dat hier in het parlement werd goedgekeurd en dat onder andere voorziet in de vijfjaarlijkse opmaak van een Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan. Dit decreet zal nog beter afgestemd worden op het duurzaam materialenbeleid. De basisdoelstelling van het oppervlakedelfstoffenbeleid blijft om op een duurzame wijze te voorzien in de oppervlakedelfstoffen die nodig zijn om aan de maatschappelijke behoefte aan materialen te voldoen. Er wordt daarbij duidelijk rekening gehouden met het Materialendecreet. Daarin wordt de materialenhiërarchie bepaald die als prioriteitsvolgorde

moet worden gehanteerd. We moeten dus rekening houden met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus en met het beste resultaat voor mens en milieu.

De uitvoering van het Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan, dat werd opgesteld op basis van het decreet, heeft aangetoond dat de tot op heden vastgestelde behoeften en consumptiepatronen, ondanks alle inspanningen inzake de inzet van alternatieven, niet kunnen worden ingevuld zonder de primaire oppervlakedelfstoffen. Het Vlaamse duurzaam oppervlakedelfstoffenbeleid blijft daarom in functie van een verzekering van de grondstoffenbevoorrading, gericht op een combinatie van drie stromen: ten eerste alternatieve materialen uit bijvoorbeeld recyclage van bouw- en sloopafval, grondverzet, baggerspecie en duurzaam materialenbeheer in het algemeen, ten tweede eigen delfstoffen en ten derde ingevoerde grondstoffen.

Het in opmaak zijnde tweede Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan zal een nieuw vijfjarig actieplan bevatten met acties die kunnen worden ingedeeld in vier clusters: een cluster die betrekking heeft op alternatieve materialen, een cluster met acties omtrent primaire oppervlakedelfstoffen, een cluster rond de geologische kennisopbouw van de Vlaamse ondergrond en een cluster inzake kennisverspreiding. Het MDO zal de basisgegevens aanreiken om onderbouwde beslissingen te nemen over de hoeveelheden die nog aanwezig zijn en nog moeten worden ingevuld. Deze hoeveelheden zullen worden vastgelegd in het Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan dat door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd en vijfjaarlijks wordt geëvalueerd.

Mevrouw Meuleman, dit is een antwoord op uw vragen van minister Muylers en mezelf.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik ben blij dat u erkent dat er nog ruimte is voor de zoektocht naar alternatieven, zeker voor leem. U zei dat er 12 procent alternatieven worden gebruikt in plaats van primaire grondstoffen. Dat is nog niet zo veel. Dat is voor verbetering vatbaar.

U zei ook dat u er een prioriteit zult van maken. Ik hoop dat dat ook gebeurt, en dat u zult overwegen om ons voorstel van decreet grondig te lezen. Als u zich daarop baseert, kunt u misschien bepaalde zaken in uitvoering brengen die het gebruik van alternatieven kan versnellen. Dat sluit mooi aan bij wat u zei over het afbakenen van de geografische gebieden, het in kaart brengen en zo optimaal benutten van wat we afgraven. Zo kunnen we die primaire grondstoffen minimaal aansnijden.

De gebieden waar de leemontginning gebeurt, zijn vaak mooie, waardevolle kouters, met een hoge landschappelijke, erfgoed- en landbouwwaarde, zeker in mijn streek. Dan kun je niet anders dan zeggen dat het alleen al daarom zonde is, nog los van de hinder voor de mensen die in de buurt wonen, van het vervoer door vrachtwagens die de hele tijd af en aan rijden met bijbehorende CO₂-uitstoot. Die grootschalige ontginningen zijn echt niet aangeraden. We mogen daar niet licht over gaan.

Minister, we zitten ook nog met een veel te hoge behoefte, die is gebaseerd op cijfers die worden aangeleverd door de industrie. Er is al niet veel vrije plaats meer in Vlaanderen. We moeten proberen dat zoveel mogelijk terug te dringen. Vandaar ook de tweede pijler: het gebruik van leem voor de emissies. Daar moeten we ook op inzetten. Dus niet alleen alternatieven voor het bakken van de stenen, maar ook de emissies voor het gebruik van leem en klei. U zegt dat u zoekt naar papiervezels. We zitten aan 7 procent, maar dat is nog niet veel.

In Duitsland is er meer onderzoek – en hier gebeurt dat ook – naar filters op de schouw, veeleer dan toevoeging bij de grondstoffen zelf om tot betere resultaten te komen. Hoe zit het daarmee in Vlaanderen?

De reactie van minister Muylers stelt me wat teleur. Daar hebt u nog niet veel duidelijkheid over verschaft. Het wordt nog even wachten op de beslissing van de Vlaamse Regering, met de negatieve aanbevelingen voor de twee gebieden, Volkegem-Mater en Denderwindeke. Ook het verankeren van de milderende maatregelen in het RUP moet blijkbaar nog worden bekeken. Ik hoop dat dat snel zal gebeuren. Dat dossier in mijn en in andere streken sleept al jaren aan. De mensen zijn het moe, ze willen worden verlost uit die onzekerheid. Ze worden er ook boos van. Ik hoop dat u of minister Muylers snel duidelijkheid kunt verschaffen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het verdwijnen van blauwgraslanden - 1729 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het scheuren van historisch grasland in Limburg - 1740 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, op 15 mei werden 7 hectare unieke blauwgraslanden in de Nietelbroeken in Diepenbeek omgeploegd. Blauwgraslanden zijn onbemeste, één keer per jaar gehooide graslanden. Ze danken hun naam aan de blauwachtige kleur door de talrijke aanwezigheid van plantensoorten als Blauwe knoop, Blauwe zegge, Zeegroene zegge enzovoort. Ze hebben daarnaast ook een groot belang voor fauna, zoals vlinders en sprinkhanen.

Blauwgraslanden zijn één van de meest waardevolle graslandtypes van Vlaanderen, en ze zijn ook uiterst zeldzaam. Blauwgrasland is een Europees beschermd habitat. Volgens de recentste gegevens is de toestand ervan zeer ongunstig. Ten tijde van de aanmelding van de habitatrichtlijngebieden was er 131 hectare, volgens de laatste habitatkaarten hadden we nog 42 hectare over. Dat is op zich al problematisch, maar nu zijn we dus in een klap nog eens één zesde, 7 van de 42 hectare, van dit beschermd habitat kwijt.

Minister, dit roept nogal wat vragen op over de proactieve bescherming van de habitats en de soorten op het terrein. De vraag ten gronde is hoe we zulke zaken kunnen voorkomen. Een van de instrumenten die de minister daarvoor heeft, is het voorkeurrecht. Vorig jaar werden de betrokken percelen verkocht en uw administratie had er een voorkeurrecht op.

Minister, waarom is het voorkeurrecht niet uitgeoefend toen het kon? Wat is uw beleidslijn bij het al dan niet uitoefenen van het voorkeurrecht? Wordt daarbij prioriteit gegeven aan kwetsbare vegetaties met een beschermd statuut? Het voorkeurrecht natuur geldt niet overal in speciale beschermingszones. Is het niet noodzakelijk dit uit te breiden, zoals de Minaraad unaniem adviseerde in haar advies over de instrumentenmix?

Naast het voorkeurrecht is er natuurlijk een proactief handhavingsbeleid. Dat begint bij informatie. Was de huidige eigenaar op de hoogte van het beschermd statuut van deze vegetatie? Indien niet, is het dan niet noodzakelijk om, parallel aan de informatieplicht voor de watertoets, ook een informatieplicht in te voeren, zodat gebruikers en eigenaars weten welke beperkingen er wettelijk gelden en zodat ze op de hoogte zijn van de waarde van het gebied dat ze in gebruik hebben?

De graslanden in kwestie liggen binnen een Habitatrichtlijngebied. Het ploegen ervan is vergunningsplichtig. Had de betrokken eigenaar een vergunning gevraagd? Indien er geen vergunning is aangevraagd, welke acties zijn er ondertussen ondernomen? Ik lees in het Minaraadadvies over de instrumentenmix dat de raad vraagt om deze bescherming te

optimaliseren, omdat het systeem niet sluitend zou zijn. Welke acties hebt u ter zake al genomen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ik zal mijn vraag inkorten, want de tijd dringt. Mijn vraag sluit trouwens ook aan bij die van collega Robeyns.

Minister, het onderwerp graslanden ligt ons na aan het hart. Ik heb er u in het verleden al vragen over gesteld. Het ging dan meestal over het scheuren van permanent historische graslanden in de polders. Het blijkt nu dat dit thema ook speelt in andere streken in Vlaanderen.

In Diepenbeek werd 7 hectare blauwgrasland gescheurd binnen de perimeter van het natuurgebied Nietelbroeken. Dat zorgde voor enige opschudding. Het vernielde grasland was in private eigendom en werd dus niet door een natuurorganisatie beheerd. Recent wisselden die percelen blijkbaar van eigenaar, maar zoals collega Robeyns al zei, heeft de overheid geen gebruikgemaakt van het voorkooprecht, ondanks het feit dat de percelen blijkbaar toch in het proces van de Europese Natura 2000-doelstellingen al werden meegerekend bij de te behalen doelen en ze ook deel uitmaken van de erkende perimeter van een natuurreservaat. Er werd door Natuurinspectie een proces-verbaal opgemaakt, en de werken werden stilgelegd. Natuurpunt eist nu herstel van de graslanden. Dat is dus het dossier Diepenbeek.

Ook uit Voeren bereiken ons onheilspellende berichten. Daar wordt blijkbaar ook veelvuldig weiland gescheurd, zowel binnen als buiten Habitatrictlijngebied. Ook de gemeentelijke overheid maakt zich daar zorgen over. Het schaadt niet alleen het toeristisch aantrekkelijke landschap: habitats en kleine landschapselementen gaan verloren. Maar bovendien veroorzaakt het scheuren van weilanden daar ook behoorlijke bodemerosie.

Minister, ik heb dan ook een aantal vragen aansluitend bij die van collega Robeyns. Hoe evalueert u de bescherming van de blauwgraslanden in Vlaanderen? Als zelfs graslanden die in Habitatrictlijngebied liggen, zo gemakkelijk verloren kunnen gaan, hoe is dan de beschermingsstatus van percelen die buiten de speciale beschermingszones liggen? Waarom maakte het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) geen gebruik van zijn recht van voorkoop toen de gronden recent van eigenaar veranderden?

Dan wat de casus Diepenbeek betreft: in hoeverre worden eigenaars van speciale habitats, in casu de blauwgraslanden, op de hoogte gesteld van wat ze wel en niet kunnen doen met hun eigendom? Moet er een informatieplicht worden opgelegd aan de notaris?

Wat het dossier Voeren betreft: welke preventieve instrumenten kan een gemeente als Voeren inroepen om het scheuren van permanent grasland in erosiegevoelig agrarisch gebied tegen te gaan? Volstaan de bestaande instrumenten, of is een strengere regelgeving wenselijk, met de klemtoon op hellingen, bosranden en de zones rond de waterlopen en de natuurgebieden?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, over dit thema heeft de meerderheid al meermaals vragen gesteld aan de minister. Ik breng u heel graag het voorstel van resolutie in herinnering dat we op 26 februari van dit jaar hebben besproken. De Open Vld-fractie heeft toen een constructief voorstel gedaan met de bedoeling om een oplossing voor deze problematiek naar voren te schuiven. Die oplossing zou ook voor het probleem dat hier wordt aangekaart, een mogelijkheid kunnen zijn, want het gebied is ook in een ankerplaats gelegen. Ik wil dat toch nog even naar voren brengen. Het is toen jammer genoeg – om voor mij nog altijd onduidelijke redenen – weggestemd. Ik herhaal het: het zou ook voor deze vraagstelling een oplossing zijn geweest.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ik wil me ook kort aansluiten.

Ik wil wel heel duidelijk de vraag stellen: hoe is dit nu in godsnaam mogelijk vandaag de dag? We hebben hier te maken met topnatuur, wat heel weinig in Vlaanderen aanwezig is, apart genoteerd op de biologische waarderingskaart, beschermd door Europa, en dan verdwijnt dat.

Minister, dit is het faillissement van uw natuurbeleid, dat te veel stoelt op vrijwilligheid. Ik weet dat de overheid niet alle natuur kan aankopen, en dat moet misschien ook de bedoeling niet zijn. Maar als u zegt dat u ook met private eigenaars en met vrijwilligers gaat werken aan de instandhoudingsdoelstellingen, wat vaak uw antwoord is, dan bewijst dit voorval dat het niet werkt. Er is geen kennis, geen knowhow op het terrein. Men kent de waarde niet van die dingen. Men kan dat niet inschatten. Daardoor begaat men dergelijke flagrante overtredingen. Ik ben dus echt benieuwd naar uw antwoord op de vragen die door de collega's zijn gesteld.

En dan meer specifiek over het voorkooprecht, want daar heb ik onlangs nog een schriftelijke vraag over ingediend. Dat is een sterk instrument, dat we in Vlaanderen echter veel te weinig gebruiken, waardoor net die kwetsbare natuur telkens weer verloren gaat.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, er wordt hier naar een specifiek voorval verwezen. Het is heel duidelijk dat er hier een milieumisdrijf is gebeurd. Daardoor zijn er spijtig genoeg inderdaad waardevolle ecotopen verloren gegaan.

Ik wil hierbij wel de volgende opmerking maken. Als er een misdrijf is gepleegd, dan is er ook de handhaving. Ook vandaag al worden er maatregelen opgelegd ter bescherming van deze blauwgraslanden. Ik denk dus dat we ook nu al een opvolging en een vervolging hebben, en dat we dus ook al eventueel tot sanctionering kunnen overgaan. Dat is immers net het voordeel van de bescherming die we vandaag kennen. Dus om nu dit misdrijf aan te grijpen om te stellen dat natuurbeheer door private ondernemers en door landbouwers en andere private ondernemers totaal niet werkt, en dat het enige boeiende en goede instrument is dat men in het kader van een ambitieus aankoopbeleid alles moet gaan aankopen: dat vind ik een zeer eigenaardige conclusie.

We hebben het daarnet bij een vorige vraag om uitleg ook al gehad over de bosgroepen. Er is gezegd dat bosgroepen heel interessant werk kunnen leveren. Ik vind het dan toch heel eigenaardig dat men nu zou stellen dat een systeem met private ondernemers die meewerken aan natuurbehoud en natuurbeheer, niet zou werken. Ik zou het heel spijtig vinden als men op basis van één specifiek voorval die conclusie zou trekken. Wat er gebeurd is in dit voorval, kan uiteraard niet en moet worden vervolgd. Maar eruit concluderen dat ondernemers of private eigenaars niet mee kunnen bouwen, zou ik zeer spijtig vinden. Ik ken namelijk heel veel andere voorbeelden. Ik hoop dat we daar verder op kunnen bouwen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het klopt dat er een misdrijf is gepleegd. 7 hectare blauwgraslanden werden omgeploegd. Daar is meteen tegen opgetreden door de Natuurinspectie. Er is een proces-verbaal opgemaakt, er werd een verbod op bemesting opgelegd en er is ook een bestuurlijke herstelmaatregel opgelegd. Het herstel zal wat tijd vragen, maar is mogelijk.

Er is een proces-verbaal opgemaakt op basis van het Natuurdecreet en het Vegetatiebesluit. Concreet betekent dat een overtreding tegen het aantasten van Europees te beschermen habitats en de regeling rond het verbod op wijzigen van de vegetatie.

Mevrouw De Vroe, dit gebied was al beschermd. Het zou geen verschil hebben gemaakt indien wij al dan niet iets anders zouden hebben gedaan. Iemand heeft een misdrijf gepleegd. De huidige eigenaar is een vennootschap. De nieuwe bewerker van de gronden is een andere vennootschap. Of de zaakgelastigden van beide vennootschappen op de hoogte waren van het beschermde statuut is momenteel nog niet bekend bij mijn diensten. De betrokkenen zijn nog niet verhoord. De graslanden in kwestie liggen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).

Daar geldt een verbod op de wijziging van vegetaties, behoudens indien een ontheffing van dit verbod wordt verkregen. Er is geen aanvraag voor vegetatiewijziging, noch voor ontheffing van het verbod op vegetatiewijziging.

De regelgeving met betrekking tot het recht van voorkoop is ingesteld door het decreet betreffende het natuurbehoud. Het Vlaamse Gewest kent een voorkooprecht binnen de afbakening van een natuurinrichtingsproject, binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk en binnen de groen- en bosgebieden gelegen in de natuurreservaten en hun uitbreidingszone.

De 7 hectare blauwgraslanden te Diepenbeek werden op 10 december 2012 via het recht van voorkoop natuur door de behandelende notaris aangeboden aan het voorkooploket. De graslanden maakten deel uit van een aanbieding van 16,62 hectare, inclusief de Nietelbroekhoeve. Het Agentschap voor Natuur en Bos was op het moment dat het dossier zich aandiende, bij gebrek aan beschikbaar krediet, niet in de mogelijkheid om een gunstig advies te verlenen en dit aan te kopen.

In het budget van 2012 voor recht van voorkoop was op dat moment 1 miljoen euro ter beschikking, en dat was in december al volledig ingenomen door vroegere engagementen. Ik begrijp dat de collega's van sp.a en de N-VA het ermee eens zijn dat er bij de begrotingsopmaak 2014 meer middelen ter beschikking moeten worden gesteld. Ik zal dat noteren, zodat we meer voor kopen kunnen doen.

Op 20 juni 2008 keurde de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Jongebos en vallei van de Mombeek van Wintershoven tot Wimmertingen' goed. Daarin is bijkomend 183 hectare reservaat- en natuurgebied en 151 hectare bosgebied afgebakend. 194 hectare kreeg de overdruk Vlaams Ecologisch Netwerk. De percelen hadden vroeger op het gewestplan de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde. Deze en omliggende percelen zijn opgenomen in het VEN wegens hun ecologische waarde. Door die bestemmingswijziging was Natuurpunt, gelet op de ligging binnen hun aankoopperimeter, ook zeer geïnteresseerd om deze percelen zelf te kopen, maar blijkbaar was ook voor hen de vraagprijs te hoog.

Het spreekt voor zich dat, om financiële of beleidsmatige redenen, niet elk aanbod dat valt onder de vernoemde gebieden ook daadwerkelijk een gunstig advies voor uitoefening van het voorkooprecht krijgt vanwege het Agentschap voor Natuur en Bos. Aangezien het gaat om een interveniërend instrument en de totale grondbeweging binnen het toepassingsgebied het jaarlijks beschikbare budget ruim overtreft, wordt omzichtig omgesprongen met het instrument. De bevoegde ambtenaren maken geval per geval een afweging van de noodzakelijkheid van de inzet van het instrument. Elke aanbieding wordt daarom steeds aan een aantal criteria getoetst. De ligging van de percelen in Speciale Beschermingszones (SBZ), aangeduid in uitvoering van de Europese Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn, is bij die afweging een belangrijk criterium. Daarnaast wordt ook gekeken naar de actuele aanwezigheid van zeldzame, beheerbehoeftige natuurwaarden. Ook de ligging van het aanbod ten opzichte van bestaande natuur- en bosreservaten geldt als criterium.

Met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) voor de Europees te beschermen habitats en soorten, wil ik de eventuele uitbreiding van het toepassingsgebied van het recht op voorkoop natuur tot de Speciale Beschermingszones in overweging nemen. De wijze waarop we dat zouden moeten doen, wordt onderzocht in de implementatiefase die nu bekeken wordt in de instandhoudingsdoelstellingen. Alle actoren worden daarbij betrokken.

Anderzijds wil ik ook ruimte laten voor particulier initiatief waarbij van het uitoefenen van het voorkooprecht kan worden afgezien indien de kandidaat-koper bijvoorbeeld een bestaand beheerplan overneemt of bereid is zich contractueel te engageren voor de realisatie van de IHD's op de percelen. Daarvoor moet dan ook een formule worden uitgewerkt, bijvoorbeeld erfdiensbaarheid.

Betreffende de informatieplicht is de actuele situatie zo dat het in de eerste plaats aan de eigenaar of beheerder is om zich te vergewissen van de rechtspositie van de graslanden die hij beheert of in eigendom heeft. Het is niet eenvoudig om een juiste inschatting te maken van het botanisch karakter van graslanden. Hiervoor staan verschillende hulpmiddelen ter beschikking, niet het minst de praktijkgidsen 'Landbouw en Natuur' die werden uitgewerkt onder de redactie van het Departement Landbouw en Visserij.

Een andere bron van informatie is de biologische waarderingskaart. Rechtspraak bevestigt de waarde van dit instrument als vergelijkbaar met die van een deskundig bewijsstuk, dat weerlegbaar is indien kan worden aangetoond dat er fouten in staan. En uiteraard staan ook de bevoegde diensten steeds ter beschikking voor nadere informatie. Landbouwers worden wel degelijk geïnformeerd over de situatie van de graslanden, want ze krijgen Europese inkomenssteun op voorwaarde dat ze zich houden aan 19 EU-richtlijnen, waaronder de Habitat- en de Vogelrichtlijn. Dit wordt de randvoorwaardenregeling of cross-compliance genoemd. Vorig jaar werd vanuit het beleidsdomein Landbouw en Visserij de brochure 'Natuurlijk beheer van grasland - Wat met de steun- en randvoorwaarden?' verspreid naar de landbouwsector.

Ik bereid momenteel samen met het Agentschap voor Natuur en Bos een voorstel tot aanpassing van de natuurwetgeving voor, in het kader van een integratie- en vereenvoudigingsbeweging. Het project heeft als einddoel een nieuwe geïntegreerde regelgeving uit te werken voor natuur op basis van het concept 'multifunctioneel natuurbeheer'. Wat betreft vergunningsstelsels worden alle huidige procedures geïntegreerd. Op die manier zal het eenvoudiger zijn om te weten wat en hoe. De verbodsbepalingen die nu verspreid staan in de huidige decreten en besluiten, zullen worden samengebracht in een nieuw en vereenvoudigd luik 'beschermingsmaatregelen'. De VEN-toets en de habitattoets worden maximaal op elkaar afgestemd en geïntegreerd waar mogelijk. Hierbij is tevens in een luik voorzien rond informatieverplichtingen bij overdracht van gronden.

De betrokken graslanden hebben nu reeds het hoogste beschermingsregime volgens de natuurwetgeving. Blauwgraslanden zijn per definitie historisch permanente graslanden. Volgens de natuurwetgeving is er een verbod op het scheuren van historisch permanent grasland behoudens een ontheffing. Er is ook een verbod op het wijzigen van vegetatie en er is een natuurvergunningplicht nodig voor het wijzigen van historisch permanent grasland.

De bescherming van historisch permanente graslanden is in Vlaanderen grotendeels gekoppeld aan de ruimtelijke bestemmingen. Volgens het rapport over 'blijvend grasland in Vlaanderen' is er in het totaal 63.859 hectare historisch permanent grasland in Vlaanderen volgens de Biologische Waarderingskaart (BWK). Een belangrijk deel daarvan is in landbouwgebruik, want 69 procent is aangemeld via de eenmalige perceelsregistratie. 16.011 hectare historisch permanent grasland is gelegen in gebieden zonder beschermingsstatuut.

Voor bijkomende initiatieven inzake bescherming van graslanden verwijs ik naar de besprekingen die we al een aantal keren hebben gehad in deze commissie. De Vlaamse Regering heeft beslist om dit mee op te nemen in de instandhoudingsdoelstellingen.

De Vlaamse overheid neemt meerdere maatregelen om te vermijden dat landbouwers blijvend grasland zouden scheuren in erosiegevoelig agrarisch gebied. Landbouwers die rechtstreekse inkomenssteun ontvangen, moeten in het kader van de milieurangvoorwaarden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid verplichte erosiebestrijdingsmaatregelen nemen. Bovendien moet elke landbouwer die inkomenssteun ontvangt, de oppervlakte blijvend grasland op zijn bedrijf op peil houden. De controle op die randvoorwaarden gebeurt door het Agentschap voor Landbouw en Visserij. De combinatie van die twee voorwaarden betekent dat de landbouwers er alle belang bij hebben om geen blijvend grasland te scheuren op sterk erosiegevoelige percelen. In de periode 2007-2012 zagen we in Vlaanderen dan ook een toename van het areaal blijvend grasland op erosiegevoelige percelen. Op de meest erosiegevoelige percelen – paarse percelen – steeg het areaal blijvend grasland van 5772

hectare in 2007 naar 6325 hectare in 2012. 58 procent van het totale areaal paarse percelen lag in 2007 onder blijvend grasland, en dat steeg naar 64 procent in 2012. Ook voor de rode percelen – hoge erosiegevoeligheid – steeg het areaal blijvend grasland van 11.576 hectare naar 11.644 hectare of van 29 procent naar 30 procent.

De huidige bescherming van blijvend grasland met het oog op het vermijden van bodemerrosie kan nog verbeteren. ALBON werkt aan een stappenplan om op termijn bijkomende teelttechnische maatregelen op te leggen, zoals een verbod op het scheuren van blijvend grasland. Daarnaast zal de Vlaamse overheid in het kader van het derde Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling, dat wellicht na een overgangsjaar in 2014 pas in 2015 van start zal gaan, de landbouwers een financiële ondersteuning geven als ze extra grasland aanleggen op strategisch gelegen erosiegevoelige percelen.

De gemeente Voeren kan voor zeer specifieke erosieknelpunten, bijvoorbeeld langs waterlopen en natuurgebieden, overwegen om strategisch gelegen grasstroken of grasoppervlakten in eigendom te verwerven om de vegetatie op die manier in stand te houden. De gemeente kan daarvoor een subsidie verkrijgen op grond van het Erosiebesluit. Deze grondverwerving kan gecombineerd worden met het uitvoeren van kleinschalige infrastructurele erosiebestrijdingswerken zoals het aanleggen van dammen.

Het grasland was beschermd. Ook al beschermen we alle graslanden, dan kan dit nog gebeuren. We hebben onmiddellijk krachtdadig opgetreden. Er is een proces-verbaal opgemaakt. Ik heb u uitgelegd waarom we het voorkoopprecht niet hebben uitgeoefend. Ik ben ook vragende partij om meer budgetten te krijgen en ik ben blij dat de twee partijen mij zullen steunen bij de opmaak van de begroting.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Uiteraard gaat het hier over een overtreding waartegen u optreedt. Dat lijkt me nogal evident. Het kwaad is dan natuurlijk al geschied. Gelukkig zegt u – en ik ben blij dat te horen – dat het kwaad kan worden hersteld. Op het moment dat een overtreding gebeurt, weten we natuurlijk niet of de waardevolle natuur kan worden hersteld.

Daarom vraag ik toch om een proactief handhavingsbeleid voor het natuurbeleid te voeren. Volgens mij hebben we daar twee belangrijke instrumenten voor: het voorkoopprecht en de informatieplicht. Als er maar 42 hectare blauwgraslanden zijn, is het dan geen bijzonder waardevolle en unieke natuur? U zegt dat er een aantal criteria zijn die u gebruikt vooraleer u het voorkoopprecht uitoefent, maar blijkbaar wordt er geen rekening gehouden met het unieke karakter van de blauwgraslanden. Ik vind dat vreemd.

U zegt dat er in het kader van de informatieplicht een aantal instrumenten zijn zoals de praktijkgids Landbouw en Natuur en de cross-compliance. Dat is juist, maar toch blijkt dit niet altijd even efficiënt te werken. Ik heb er alle begrip voor dat de budgetten beperkt zijn.

Mevrouw Rombouts, natuurlijk kunnen privépersonen hun steentje bijdragen tot het natuurbeheer. Dat gebeurt ook, en dat gebeurt op veel plaatsen – gelukkig – ook heel goed. Ik wil het niet zwart-wit stellen, maar als de middelen beperkt zijn, moeten er prioriteiten worden gesteld en moeten we keuzes maken, en misschien kunnen we toch ook nog een tandje bijsteken op het gebied van proactief handhavingsbeleid. Ik zal het blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik dank u voor uw antwoord dat op een aantal punten informatief was. Voor een aantal andere punten blijf ik op mijn honger. Ik zal echter ongetwijfeld te gelegener tijd terugkomen op een dossier dat mij nog meer na aan het hart ligt dan dit Limburgse dossier, namelijk de poldergraslanden.

Ik vind het wel een beetje goedkoop als u tot tweemaal toe zegt dat de collega's van de N-VA en sp.a wel zullen zorgen voor meer budgetten. U kunt dat misschien als grap bedoeld

hebben. Een aantal collega's uit uw eigen partij beschikken over zeer grote budgetten – ik noem geen namen – zoals Openbare Werken enzovoort. De uitgaven zijn daar soms behoorlijk exuberant. Zo'n rotonde kost blijkbaar veel geld. Misschien moet u daar eens overleg plegen en kan er via een kleine verschuiving wat ruimte worden gecreëerd voor natuur.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, u zegt dat ons voorstel van resolutie geen oplossing zou zijn geweest, omdat het gaat over een misdrijf. Het is inderdaad een misdrijf, maar de bewijslast zou anders geweest zijn, in die zin dat men niet ontkend zou kunnen hebben dat men het niet wist, omdat het dan echt een onroerenderfgoedlandschap zou zijn geworden.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik steun uw vraag voor meer budget voor voorkooprecht. We zijn de vierde partij: dat moet dus wel lukken.

Mevrouw Rombouts, u moet beter luisteren. Ik heb gezegd dat ik ervan uitga dat niet alles kan worden aangekocht. Daar ben ik mee begonnen. Wanneer ik het heb over beheerswerken die bosgroepen doen, dan vind ik dat ontzettend zinvol. Maar dat is wel een andere techniek. De bestrijding van de Amerikaanse vogelkers, of bosomvorming of kleine landschapselementen: dergelijke zaken moeten worden overgelaten aan landbouwers en privé-eigenaars. Maar het beheer van dergelijke precaire natuur, zijnde de blauwgraslanden, waar universiteiten soms advies moeten geven over het pleksgewijs maaien in functie van bijvoorbeeld vlinders of sprinkhanen, kan men niet aan privé-eigenaars overlaten als deze de kennis daarvoor niet hebben. Dat is net mijn punt: de instandhoudingsdoelstellingen zullen falen als we dat niveau van natuurbescherming overlaten aan de privé-eigenaars. Daar is iets meer voor nodig.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat het geloof in de wijze waarop de verschillende partners kunnen meewerken aan natuurbeheer, overeind blijft.

Mijnheer Peeters, ik denk dat ook private eigenaars en ondernemers extra adviezen krijgen, zoals dat ook bij de bosgroepen gebeurt, over bepaalde beheersmaatregelen. Dat is een kwestie van afspraken en samenwerking. Ik ben ervan overtuigd dat men een breder draagvlak kan creëren voor natuurbeheer door net samen te werken met verschillende partners. Alleen al daarvoor denk ik dat dit een heel belangrijke optie is.

Wat de extra middelen betreft, hoop ik dat alle collega's dezelfde houding aannemen als ook andere ministers bepaalde afspraken doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■